

ქართულ-სომხური

ლექსიკონი

ქართულ ენაში მომზადების პროგრამის
სტუდენტებისათვის

ენისა და საგნის ინტეგრირებული
სწავლების კურსისთვის

გეოგრაფია

გამომცემლობა „მერიდიანი“
თბილისი 2015

ენობრივი კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტი

პროექტი

„არაქართულენოვან სტუდენტთა აკადემიური მხარდაჭერა ქართულ ენაში მომზადების პროგრამის ფარგლებში“

გამოცემულია ფონდი „ღია საზოგადოება - საქართველოს“ ფინანსური მხარდაჭერით. ავტორის/ავტორების მიერ საინფორმაციო მასალაში გამოთქმული მოსაზრება შესაძლოა არ გამოხატავდეს ფონდ „ღია საზოგადოება-საქართველოს“ პოზიციას. შესაბამისად, ფონდი არ არის პასუხისმგებელი მასალის შინაარსზე.

Published with the financial support of the Open Society Georgia Foundation. The views, opinions and statements expressed by the authors and those providing comments are theirs only and do not necessarily reflect the position of Open Society Georgia Foundation. Therefore, the Open Society Georgia Foundation is not responsible for the content of the information material

კონცეფციის ავტორები და შემდგენლები: **კახა გაბუნია, ჭაბუკი ქირია**

მთარგმნელი: **ზოია მხითარაიანი**

რედაქტორი: **ქეთევან გოჩიტაშვილი**

ISBN

ადამიანის ეკოლოგია მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის ადამიანის ზემოქმედებას რთულ მრავალკომპონენტთან გარემოზე.

აღაპტაცია ორგანიზმის შეგუება ცვალებად გარემო პირობებთან.

ადგილობრივი ქარები ქმნის განსაკუთრებულ ამინდის რეჟიმს განსაზღვრულ გეოგრაფიულ რაიონში, ხასიათდება ხშირი განმეორებადობით.

ადგილობრივი წყლები მიწის-ქვეშა წყლები, რომლებიც დაკავშირებულია გარკვეულ ქანებთან და გააჩნიათ გავრცელების უმნიშვნელო ფართობები.

ადსორბენტი მყარი ან თხევადი ნივთიერება, რომელთა ნაწილაკების ზედაპირზე ხდება ადსორბცია.

სარკიზი ზეილიჭია

ეხითიქონის, ირნ იოსონსასაქრომ ღ მაროქსაქინ სერდორბოქონსრ რარო ჯრვასკა მქვასქარქი ქრას:

ზარსარქორასონიჭოჭონს ორვანსქამქი ხარმარქლერ ქიქიქიასკანს მქვასქარქი აყაყანსსერქინ:

სერასკას რასქისერ სახამანასქას აჯქარქიხარქასკანს სარადოქონსსერქონს სთლქობიან სნ ათანსდნასხათოქს ლქანსასქარქინ თსქიმ, იქრანქ რნოქსარქქოქონს სხადაქასქი კრქსოქოქამქ:

სერასკას ღრქონ სთორერქოქა ჯრქერ, იქონსქ კასქკად სნ იქოქასქი აყარქსერქი ხსთ ს იონსსნ სარადონსან ქიქქრ სარადქსნქ:

არქსონქსსს აქინოქ კამ ხლქოქს ნოქოქ ს, იქონსქ მასანსქსსერქი მასქლერსოქოქი ქრას თლქი ს იონსსნთონს აოქოქრქქქია` კლსანთონს:

დროებით, სეზონურად
ცხოვრობენ ან შემთხვევით
მოხვდნენ ამ ტერიტორიაზე.
ავტოგენები თვითნარმოშობა,
ევოლუცია შინაგანი ფაქტორების
მოქმედების შედეგად.

აზოტიანი წყლები ბუნებრივი
წყლები, რომლებიც შეიცავენ
აზოტს.

აისბერგი ოკეანეში მცურავი ან
მეჩეჩზე აღმართული ყინულის
გიგანტური ნატეხი.

აკვატორია წყლის ზედაპირის
უბანი, ოკეანის, ზღვის ან
ნავსადგურის ამა თუ იმ
დადგენილ საზღვრებში.

აკლიმატიზაცია მცენარის ან
ცხოველის ახალი სახის შექმნა
ადგილობრივ ან აგროცენო-
ზურ კომპლექსში.

ბანანასკაქი, სეზონური
აყრომ ნს კამ ყათახაყარ
ხაყონქელ ნს აყ თარაბჟომ:
აყსიყსულ` ხიყნაათელბომ,
ოიამონჟ, ირღ ღყთომ ღ ირყა-
ნიყანსერი ღლიყიციხან რაყა-
თრელ არითაჟინ მიჯაყაყიყ
კთრყაბ, მიხაყნ ნსერიჟინ
ყორბინსსერიყ:

აღისაყის ღრნ` რნასკან ღრერ,
ირონჟ ყაროინასკიომ ნს აყიოთ:

აჟაყნოყ` იყკიხანოთიომ ლოყა-
ყილ ლინსერ, ირონჟ ათაჯანოთიომ
ნს ყამაყიყ ბიყ სახილ სა-
ოყაოაჯთსერიყ კამ ყარყა-
ყეს ლოყაყილ საოოაჯთსერიყ
რესკიონსერ ნს:

აყყასიორიას` ღრი მასკერსიოჟი
თსელამაა იყკიხანოყი, ბიყი,
კამ ნაყახანყათი აყი კამ
აყნ იროჯყაბ სახინანსერიყ
მსღ:

**აყლისაყიღაყიას, ირლსს-
ლირბჟინს**` რიყსერი ს
კსნოჟანსინსერი ლირ თსსაყი
ათსელბომ თსელასკან კამ

აკუმულაცია ხმელეთზე ან წყლის აუზში ფხვიერი მინერალური და ორგანული პროდუქტების მექანიკური დაგროვების პროცესი.

აკუმულაციური ვაკე სხვადასხვა წარმოშობის ფხვიერი ნალექი ქანების დაგროვების შედეგად წარმოქმნილი ვაკე.

აკუმულაციური მთები დედა-მინის წიაღიდან ან სხვა ადგილებიდან მოტანილი მასალის დაგროვების (მაგ., ვულკანური პროდუქტების და სხვა.) შედეგად წარმოქმნილი მთები.

აკუმულაციური რელიეფი რელიეფის ფორმების ერთობლიობა წარმოქმნილი ზღვიური, მდინარეული, ტბური, ეოლური, ვულკანური აკუმულაციით.

აკუმულაციური ტერასა ციკლური ტერასის ერთ-ერთი სახე,

აღრიცხვითააქინ ხამაქირომ:
საფიშილი-საფიშილი, ფიში-ფიში` გამაქი ქრა კამ ჟრაქინ აქაქანომ ქიქრონ ხანქაქინ კამ ოქანასკან სუოქერი მქანანქსკან სუოთსკანან გორქნქაგ:

საფიშილი-საფიშილი ჯარო-ქარო` თარქერ ბაქანან ქიქრონ საქარნერი ჟერთერი სუოთსკანან ხესსანქოქ ათაჯაგაბ ხარქაქაქ:

საფიშილი-საფიშილი სხინსინ` სერიქი რნქერიქიგ კამ აქი ქაქერიქიგ ქერიქაბ სუოქერი სუოთსკანან (ოქინასკ, ხრაქსაქინ ს აქი სუოქერი) ხესსანქოქ ათაჯაგაბ ქნინქ:

საფიშილი-საფიშილი ოქსინსინ` ოქსინქი ბსერი ხამასკინოქონ` ათაჯაგაბ ბოქაქინ, გესაქინ, ქრაქინ, ლოქინ, ხრაქსაქინ სუოთსკანანქ:

საფიშილი-საფიშილი რარო-ქარო` გიქსაქინ რარაქანქი

გამომუშავებული მდინარის,
ზღვის ან ტბის მიერ დაგრო-
ვილ ნაფენებში.

ალევერიტიზაცია ქანების ქიმი-
ური და ფიზიკური გამო-
ფიტვის შედეგად მტვრისე-
ბური ნაწილაკების (ალევე-
რიტის) წარმოშობა.

ალკრეტი ალუმინის უხვით
გამდიდრებული გამოფიტვის
მკვრივი ქერქი.

ალპური მცენარეულობა მაღალ-
მთიანი მცენარეულობის ტიპი.

ალპური სარტყელი ბუნებრივი
სიმალლითი სარტყელი ზომი-
ერი და სუბტროპიკული განე-
დების კარგად გატენიანებულ
მთებში, სუბალპურსა და ნივი-
ალურ სარტყლებს შორის.

ალპური რელიეფი თოვლითა
და ყინულით მუდმივად
დაფარული მთები, რომლე-
ბიც ხასიათდება ციცაბო
კლდოვანი ფერდობებით,
დაკბილული თხემებით და
პიკებით.

მქ თხეასქ` მჯა-კქაბ გეთი,
ბიქი კამ ჯღი კიოქიგ
კიოსაქქაბ ისოქაბქნქრომ:

აღსაქრისიჯაჰა` ააქარნქრქ
ქქიქასკან ს. ფიქქსკან
საქათმან ხესოსანქოქ
ქიჯენმან მასანქსნქრქ
(აქსრქთი) ათაჯაგოქ:

აღსაქრს` აქიომქინქ ოქსიქოქ
ხარსოთაგქაბ ქაქქაქამან
აქინქ კქეს:

**აღმასა რიქსაქსიქ-
ბჰიქს**` რარბრაქს
ქოსასკანოქქან თხეასქ:

აღმასა გიქს` რნასკან
ქარბონქქაქინ გოთი ჯაქაქოქ
ს მქრბარსაქარბაქინ
ქაქინოქქან ქაქ ქინაქ
ქსნქროქ, მქრბაქქან ს
ნაქქაქ გოთქსნქრქ მქეს:

აღმასა იქსიქს` ბქონოქ ს
სათგოქ მქსოთაქს ბაბქქაბ
ქსნქს, იქინგ რნოქოქ ს
ოქქაბქიქ ქაქოთ ქსნქს,
სოთამნაქოქ გაგაქსნქოქ ს
აქქსნქოქ:

ალტიმეტრია დედამიწის
ზედაპირის სიმაღლეების
გამომვა.

ალუვიონი მდინარეთა ხეობებში
ნაკადების მიერ გადატანილი
ნალექები.

ალუვიური ვაკე მდინარეთა
აკუმულაციური მოქმედებით
წარმოქმნილი ვაკე.

ალუვიური ტარასა მდინარის
ტერასა აგებული მხოლოდ
ალუვიონით.

ანაბიოზი არახელსაყრელ ტემ-
პერატურულ პირობებში სა-
სიცოცხლო პროცესების
დროებით შეჩერება ან
შეწყვეტა.

ანადრომული მიგრაცია გამრა-
ვლების მიზნით ცხოველთა
მიგრაცია ზღვიდან
მდინარეში.

ანაერობული ორგანიზმები
ორგანიზმები, რომლებიც
უჟანგბადო გარემოში
ბინადრობენ.

ԱԼՏԻՄԵՏՐԻԱ` Երկրի
մակերևույթի
բարձրությունների չափում:
ԲՆՐՈՒԿ` գետերի կիրճերում
հուսքերի կողմից առաջացրած
նստվածքներ:

ԱԼՅՈՒՎԻԱԼ` ԲՆՐՈՒԿԱՅԻՆ
ՀԱՐԹԱՎԱՅՐ` գետերի
կուտակումային
ներգործությամբ առաջացած
հարթավայր:

ԱԼՅՈՒՎԻԱԼ ՄԱՆՊՂԱՎԱՆՔ`
գետի սանդղականդ` կազմված
միայն բերուկներից:

ԱՆԱԲԻՈԶ` անբարենպաստ
ջերմաստիճանային պայմա-
ններում կենսական գործըն-
թացների ժամանակավոր
ընդհատում կամ դադարեցում:

ԱՆԱՐՈՄԱՅԻՆ ԳԱՂԹ` բա-
զմացման նպատակով կենդա-
նիների գաղթ ծովից դեպի գետ:

ԱՆԱԷՐՈՒԲ ՕՐԳԱՆԻԶՄՆԵՐ`
օրգանիզմներ, որոնք անթթվա-
ծին միջավայրում են
բնակվում:

ანაერობული პროცესები
მიკრობიოლოგიური,
ბიოქიმიური და ქიმიური
პროცესები, რომლებიც
მიმდინარეობენ ჰაერში
ჟანგბადის უკმარისობის ან
საერთოდ არარსებობის
პირობებში.

ანალოგიის მეთოდი მეტეორო-
ლოგიაში - ამინდის გრძელ-
ვადიანი პროგნოზი, რომელ-
საც საფუძვლად უდევს
დასკვნა მომავალ ატმოს-
ფერულ პროცესებსა და
მომავალ ამინდზე, ადრე
მომხდარი მოვლენების
ანალოგიის საფუძველზე.

ანამორფოიდი რუკა, რომლის
საფუძველი შინაარსობრივად
დამახინჯებულია.

ანემოლითი გალუნული სტა-
ლაქტიტი ან სტალაგმიტი,
ჰელიქტიტის სახესხვაობა.
ანემოფილი მცენარეულობა,

ასაქროფი ფიქსაცია
მიკრობული წარმოების
საშუალოდ დასრულებული
პროცესები, რომლებიც
მიმდინარეობენ ჰაერში
ჟანგბადის უკმარისობის ან
საერთოდ არარსებობის
პირობებში.

ასაქროფი ფიქსაცია
მიკრობული წარმოების
საშუალოდ დასრულებული
პროცესები, რომლებიც
მიმდინარეობენ ჰაერში
ჟანგბადის უკმარისობის ან
საერთოდ არარსებობის
პირობებში.

ასაქროფი ფიქსაცია
მიკრობული წარმოების
საშუალოდ დასრულებული
პროცესები, რომლებიც
მიმდინარეობენ ჰაერში
ჟანგბადის უკმარისობის ან
საერთოდ არარსებობის
პირობებში.

ასაქროფი ფიქსაცია
მიკრობული წარმოების
საშუალოდ დასრულებული
პროცესები, რომლებიც
მიმდინარეობენ ჰაერში
ჟანგბადის უკმარისობის ან
საერთოდ არარსებობის
პირობებში.

განპირობებულია ბუნების ცალკეულ კომპონენტებსა და ბუნებრივ კომპლექსებზე ადამიანის ზემოქმედების სხვადასხვა ფორმით.

ანთროპოეკოლოგია ადამიანისა და მისი წინაპრების ევოლუციური ეკოლოგია.

ანთროპოლოგია მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის ადამიანის წარმოშობას ევოლუციას და მისი რასის ფიზიკური ცვლილებების კანონზომიერებას.

ანთროპოსისტემა ერთ მთლიანობაში განვითარებული კაცობრიობა, რომელიც მოიცავს ადამიანს, როგორც ბიოლოგიურ სახეს, ასევე მის მატერიალურ და სულიერ კულტურას.

ანთროპოსპელეოლოგია სპელეოლოგიის ნაწილი, სწავლობს მღვიმეებს, რომლებშიც შემონახულია

ორივე აკაუმანაქორცად ზნ რნიოქჟან ათანბქნ რაღაღრქჩნქრქ ს რნსკან ხანაქრქნქრქ ქრა მარღოუნქრღორბოქჟან თარქრ ბსქრქქ:

ԱՆՏՐՈՂՈՒԷԿՈԼՈԳԻԱ՝ մարդու և նրա նախնիների էվոլյուցիոն էվոլոգիա:

ՄԱՐԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ՝ գիտություն, որը ուսումնասիրում է մարդու ծագման էվոլյուցիան և նրա ռասայի ֆիզիկական փոփոխությունների օրինաչափությունը:

ԱՆՏՐՈՂՈՂԱՄԱԿԱՐԳ՝ որպես մեկ ամբողջություն զարգացած մարդկություն, որը ներառում է մարդուն, որպես կենսաբանական և, ինչպես նաև նրա նյութական և հոգևոր մշակույթը:

ԱՆՏՐՈՂՈՍՊԵԼԵՆՈԼՈԳԻԱ,
ՔԱՐԱՆՁԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ՝
քարանձավագիտության բաժին, ուսումնասիրում է

ადამიანის ცხოვრებისა და
საქმიანობის კვალი.

ანტიგლაციალიზმი წარსულში
დიდი გამყინვარების არსებო-
ბის უარყოფა. დაფუძნებულია
ძველი გამყინვარების
დამადასტურებელი ფაქტების
იგნორირებაზე.

აპველინგი ოკეანის
სიღრმისეული ცივი წყალი,
რომელიც მდიდარია
ბიოგენური (ბიოფილური)
ქიმიური ელემენტებით.

აპობიოსფერო ატმოსფეროს
მაღლი ფენა (60-80 კმ-ს
ზევით), რომელიც
მოკლებულია ცოცხალ
არსებებს, ხოლო ბიოგენური
ნივთიერება ხვდება მცირე
რაოდენობით.

აპოგეა დედამიწიდან ყველაზე
მეტად დამორებული
დედამიწის ან მთვარის
ხელოვნური თანამგზავრის
ორბიტის წერტილი.

ქარანდაქმნერ, ირინგიონ
ყახყახანძელს და მარტკაქის
სკანქი იუ გიბონსეიქთან
ხსოქერ:

ՀԱԿԱԳԼԱՅԻԱԼԻԶՄ՝ անցյալում
მნბ սათგაყასთან
գոյության ժխտում: Հիմնված է
հին սათგաստումը
ապագուցող փաստերի
անտեսման վրա:

ԱՓՎԵԼԻՏԳ՝ օվկիანთի
խորքային սათը ღიორ, ირღ
ხართოსთ է օრգანასკან
քիმიასკან თარქერով:

ԿԵՆՏՈՒՆԻՅԻ ԶՈՒՐԿ՝ մթնոլ-
րთային բარձր ჳերოთერ (60-80
კმ-ից բარձრ), ირღ გიორკ է
სენդანსი ლასნერից, ისკ
օრგანასკან სიორქერღ փიქრ
քანასკიორქამღ და:

ԱՊՈԳԵԱ՝ Երկրից ამենից ხსოու
գտնվող Երկրի կամ Լուսնի
արհեստասკან არբანსյასკի
იოღბერქი სესოღ:

არბოროციდი ქიმიური ნივთი-
ერება, რომელსაც იყენებენ
არასასურველი ხეების ან
ბუჩქების გასანადგურებლად.

არეალი ფართობი, სივრცე,
რომელზედაც გავრცელებუ-
ლია ესა თუ ის მოვლენა:
ქიმიური ელემენტების ხსნარი,
ზედაპირული და მიწისქვეშა
წყლების გაბინძურება და სხვა.

არეომეტრი ხელსაწყო,
რომლითაც იზომება სითხის
სიმკვრივე.

არიდული ეროზია უდაბნოს
პირობებში ქარის მიერ
წარმოებული ნგრევეთი
მოქმედება, რასაც ახლავს
სპეციფიკური ფორმების
გაჩენა (მაგ., იარღანგები და
სხვა).

არიდული კარსტი არიდული
ჰავის პირობებში
განვითარებული კარსტი.

არიდული კლიმატი ზომიერად

არჩიონი ` ქიმიკანს სუიო,
ორს იცთაფორბიომ ზ
ანგანსკაქი ბათერე კამ
რქერე იზნჯაგნსლი ხამარ:

არწალ ` თარაბიოქიონს,
ხრაცარასკ, ირთელ
თარაბქად ზ აჟუ კამ აჟნ
ერსიოქრ ` ქიმიკანს
თარერეჩი ლობიოქ,
მასკერსიოქაჟინ ს
ათორცესსიჟა ზრერეჩ
აღთითიომ ს აჟ:

არქიუსტი ` სარე, ირბქ
ჯაქიქიომ ზ ხელიქი
ქითიოქიონრ:

არჩიუსტი ღრიღრა `
ანსაყასთაჟინ აყამანსნერიომ
ქამიო კიოქიჟე ხაროცქად
ქანოქმან ციოქიოქიონს, ინჯინ
იოქსკვიომ ზ აყესქიქიქ ღსნერე
ათაჯაგვიომ (ორინასკ,
ჟაროქანცნერ ს აჟ):

არჩიუსტი ჟარუს ` ჟიოქინ
კქიმაჟი აყამანსნერიომ
ცარცაგსად კარასთ:

არჩიუსტი ჟლიუსა ` ჟაქიქიოქ

ცივი, მკვეთრად კონტინენტური კლიმატი, რომლის დროსაც ატმოსფერული ნალექები არ არის საკმარისი მცენარეთა ვეგეტაციისათვის.

არიდული ლანდშაფტი ლანდშაფტი, რომელიც ფორმირდება მშრალი, რბილი ანდა ცხელი კონტინენტური კლიმატის პირობებში.

არიდული ნიადაგები ნიადაგები, რომლებიც ფორმირდებიან იქ, სადაც აორთქლება მეტია, ვიდრე სინოტივე და არ მიმდინარეობს ჩარეცხვის პროცესი სიღრმეში.

არიდული პროცესები

გამოფიტვის, დენუდაციისა და აკუმულაციური პროცესების ერთობლიობა, რომლებიც მიმდინარეობს უდაბნოებში.

არტემიული აუზი წნევიანი მიწისქვეშა წყლების აუზი, რომელიც დაკავშირებულია მეტწილად დანალექი ქანებით ამოვსებულ განსაზღვრულ

ცივ, კარიბეა მայრგამა-ქაის კლიმა, იქი ძამანას მქონორთაის თეთომნერე რაქასან ჯნ რიუსერე ქლქესაქაის ხამარ:

არჩაქსი ქსრქს

ქანქაქი, ირე ძსაქორქომ ქქორ, მქემ ქამ თაქ მაქრგამაქაის კლიაქი აქამანნერომ:

არჩაქსი ჯორქ

იორქ ძსაქორქომ ქნ აქსთქ, იორთქ ქორქაქომნ აქქქ ქ, ქან ქონაქორქონქ ს ქი რქსანთომ ქქაქმან აქორქსა ქორქქომ:

არჩაქსი რორქსქსქ

იორქსაქამან, რქსორქაქი ს კორსაქომაქის ქორქრქაქსქრქ მქასორქონქ, იორქ თქქი ქნ იქსქსომ სნაქასქსქომ:

არქსქსაქს აქაქაქს

მქქ ქამ მქ ქანქ ძქქომაქის ქრასარქ იორქქონ აქარქასქორ თქსქონაქის ქაორქქაქქ: ართქქან აქაქანქ

გეოლოგიურ სტრუქტურებთან
- სინკლინებთან, როფებთან,
მულდებთან, ღრმულებთან
და სხვა.

არტეზიული წყლები წნევიანი
მიწისქვეშა წყლის ჰორიზონ-
ტი, რომელიც მოქცეულია
წყალგაუმტარ ფენებს შორის.

არტეზიული ჭა ჭაბურღილი,
რომელიც ხსნის არტეზიულ
წყალს.

არქეოლოგია მეცნიერება,
რომელიც ძველი ხალხების
კულტურასა და ყოფაცხოვ-
რებას სწავლობს შემონახული
ნივთიერი ძეგლების მიხედ-
ვით, ასეთი ძეგლების მოსაპო-
ვებლად არქეოლოგები
აწარმოებენ გათხრებს.

არქაული ერა დედამიწის

სახმანსწერიან სინკლინ,
ანტიკლინს და რეკლინს
მარცხ, ათაქლასა
საქალაქი ნათქალაქი
საქალაქი იქალაქი
საქალაქი სარქალაქი
საქალაქი სარქალაქი,
სარქალაქი და სარქალაქი:

არსებობს დრო` ზრამს
სარქალაქი სახმანსწერიან
და ზრამს სახმანსწერიან
სარქალაქი სახმანსწერიან
სარქალაქი სახმანსწერიან

არსებობს დრო`

სარქალაქი, იქალაქი და
სარქალაქი:

არსებობს დრო` გარქალაქი,
იქალაქი სახმანსწერიან და
სარქალაქი სახმანსწერიან
სარქალაქი სახმანსწერიან
სარქალაქი სახმანსწერიან
სარქალაქი სახმანსწერიან
(სარქალაქი სახმანსწერიან,
სარქალაქი, სარქალაქი და სარქალაქი):
სარქალაქი სახმანსწერიან
სარქალაქი სახმანსწერიან
სარქალაქი სახმანსწერიან

არსებობს დრო`

გეოლოგიურ-ისტორიული
უძველესი ანუ სიცოცხლის
დასაბამისდროინდელი ერა.

არქტიკული უდაბნო მიწის
ზედაპირული ეკოსისტემები,
რომლებიც ვითარდებიან
ექსტრემალურ გეოლოგიურ
პირობებში, ხასიათდებიან
სითბოს დეფიციტით,
მიწისზედა გამყინვარებებით.

ატლასი რუკების კრებული.
ატლასი შეიძლება იყოს
აგრეთვე ტაბულების,
ნახაზების, ნახატების და სხვა.

ატმოსფერო გაზების გარსი,
რომელიც გარს აკრავს
დედამიწის ბირთვს.

ატმოსფერული წნევა წნევა,
რომელსაც ატმოსფერული
ჰაერი აწარმოებს მასში
მოთავსებულ საგნებზე და
მიწის ზედაპირზე.

აუზი დედამიწის ზედაპირის

ხრკიჩი ხრკიარანასკან-
აათმასკან იარაჟიკან კამ
იარაჟიკან ` მაროაკაჟიკან
კიანჟი კოიოჟიკანჟი კი კიერ:
ԱՐԿՏԻԿԱԿԱՆ ԱՆԱՊԱՏ ` հողի
մასկերեսի კրա თარածկած
էկոհամასկარգեր, որոնք
კარკანთიმ են ծայրահեղ
բնապահպանասկան
պայմաններում, բնութագրվում
են ջերմության պակասով,
կերգետնյա սառցապատ-
մաներով:

ԱՏԼԱՍ, ՔԱՐՏԵԶԱԳԻՐՔ `
քարտեզների ժողովածու:
Կարող է լինել նաև
աղյուսակների, գծագրերի,
նկարների ատլաս:

ՄԹՆՈԼՈՐՏ ` Երկրագունդը
շրջապատող գազերի շերտ:

ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՃՆՇՈՒՄ `
մթնոլորտում գտնվող առա-
րկանների և Երկրի մասկերևու-
յթի կրա գործող օդի ճնշում:

ԱՎԱԶԱՆ ` Երկրի մասկերևույթի

ნანილი, საიდანაც ხდება წყლის ნაკადის მოხვედრა მდინარეში, მდინარეთა სისტემაში, ტბაში ან ზღვაში.

აუტობიოსფერო ბიოსფეროს ნანილი, სადაც ვერ აღწევს მზის სხივი (ჰიდროსფეროსა და ლითოსფეროში).

აუტოეკოლოგია მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის ურთიერთობას ცალკეულ ორგანიზმსა და გარემოს შორის.

აფოტოსფერო ზღვაში, ღრმა წყალსატევებში სიცოცხლის განვითარების არე მზის სხივების გარეშე (ოკეანეში იწოდება აფოტურ ზონად).

აფტერშოკი ძლიერი მიწისძვრის შემდეგ მომყოლი სუსტი ბიძგები.

აქრონომი დიდ მანძილზე გადანაცვლებისას საათის სარტყლის მკვეთრი ცვალებადობით გამონვეული ჯანმრთელობის დროებითი

მას, ირსთეიგ ვრჩი ხოაჲრ ხა-
ჯონქონმ ზ გესთონმ, გესთერჩ
ხამასქარგონმ ს ხოიჩ
მასქესრიოჲჩ ქრას:

აიი-სიყესსიილირს ` სენსაილ-
რთჩ მასან ზ, ირსთელ ქჩ ხას-
ნონმ არსჩ ქოქსრ (ვრიოქრთ ს
რნოქერჲ):

აიი-სიი-ჟიილიგჩა ` გჩთოქოქონ, ირნ იოსონსასაქრონ ზ ხარაქერიოქონსნერდ ათანბჩინ ირგანჩიგანსერჩ ს ჯრღასქა მჩჯაქაქრჩ მჩჯს:

აჟიისიჟსენა ` ბოქონ, ქოქრდ ჯრამქარნსერიონ სქანჲჩ თარაბმან მჩჯაქაქრ, ათანგ არსჩ ბათაგაქოქსერჩ, (ოქქჩანთონმ სოქქონ ზ აჟოთიქ გოთიქ):

ესჟსჟიი-ს ` იოსთელ სერქრავა-
რბჩინ ხესთოთო ჲოქოქ გნგონსნერ:

აზრინოღ ` მსბ თარაბჲნსერჩ ქრას თსელავარბქსქჩა ბამაქინ გოთოი ქოქოქჩასქანოქოქამქ ხაროცქად ათოთოქოქან ბამანასქაქოქრ თასთა-

შერყევა.

აქტიური ზონა ქანების მდგომარეობისა და თვისებების დროებითი ცვალებადობის ანომალური ინტერვალი.

აქტიური კარსტი კარსტი, რომელიც ინტენსიურად ვითარდება ღღესაც.

აქტიური მყინვარი მყინვარი, რომელიც წინ მიიწევს **ალმავალი წყლები წნევიანი** ანუ არტეზიული წყლები.

ბარი მეტ-ნაკლებად ვრცელი, გაშლილი ტერიტორია, ჩვეულებრივ დასახლებული, სახნავმიწებიანი.

ბარის ჭაობი იკვებება გრუნტის და ნაწილობრივ ზედაპირული წყლებით.

ბარხანები ქარის მოტანილი და მცენარეებით გაუმავრებელი ფხვიერი ქვიშის ბორცვები.

ნიონსერ:

სფსრფ გინსრ ` ააყარნერქი ქიდასქი ს ხათსკოქიონნერქი ძამანასკაქორ ქიქიქასკანოქიას ანსკანთნ რნქმქიონ:

სფსრფ ყარუს ` კარუსთ, ირნ აყსორ ლ კარყანთონ ლ ხნთნსაქიქორნ:

სფსრფ სსიგსრფს ` სათგა-რუაჯთ, ირ ათაჯ ლ ჯარქქიონ: **ყნრლსმგ ღრნ** ` ღნჯიონიქ, აყსინქნ ` ართსეყან ჯრერ სკან ართსეყან აქქორნერ:

რსრსაყსრ ` აქქი სკან აყსკას რნქარქას, რსგ თარაბქ, ირყან სანთნ, რნასქსეცქაბ, ქარსლახიქქორქი:

რსრსაყსრსრს ღსჯიჯ ` ანქიონ ლ სთორსქქიყას ს მასამრ მასქსრსოქაქინ ჯრერქი:

რარნსსსნ, აყაღაქსრნ ` რამთი რნრაბ ს რიოსასკანოქიამრ ჯამრავქაბ ქიქორნ აქადაქინ რქორნერ:

ბარხანული პირამიდები

პირამიდული ფორმის ქვიშის გროვები, რომელიც შედგება რამდენიმე თანაბარი ზომის ციცაბო ფერდობების მქონე სერებით.

ბარხანული სერები

მცენარეულობით დაუმაგრებელი ქვიშების გროვები, რომელიც გაჭიმულია გაბატონებული ქარის მიმართულებით.

ბაქანი კონტინენტური ქერქის შედარებით სტაბილური სეგმენტი, რომელზეც ტექტონიკური მოძრაობები სუსტად ვლინდება.

ბენტოსი ორგანიზმები, რომლებიც ცხოვრობენ ზღვის ფსკერზე.

ბენტოფაგი ცხოველები, რომლებიც იკვებებიან წყალსაცავების ფსკერზე მცხოვრები ორგანიზმებით.

ბიოგაზი გაზის ნარევი (მიახლოებითი შემადგენლობა: მეთანი 55–65%, ნახშირ-

ԲԱՐԽԱՆԱՅԻՆ ԲՈՒՐԳԵՐ`

բրգაձև կույտեր, որոնք բաղկացած են հավասար չափի թեք լանջերով բլուրներից:

ԲԱՐԽԱՆԱՅԻՆ ԲԼՈՒՐՆԵՐ`

բուսականությամբ չամրացված ավազի կույտեր, որոնք ձգվում են տիրող քամու ուղղությամբ:

ՊԼԱՏՖՈՐՄ` մայրցամաքային կեղևի համեմատաբար կայուն հատված, որի վրա տեկտոնիկ շարժումները համեմատաբար թույլ են դրսևորվում:

ԲՆՏՈՍ` օրգանիզմներ, որոնք ապրում են ծովի հատակին:

ԲՆՏՈՖԱԳ` կենդանիներ, որոնք սնվում են ջրամբարների հատակին բնակվող օրգանիզմներով:

ԿՆՏՄԱԳԱԶ` գազի խառնուրդ (մոտավոր բաղադրությունը. մեթան 55-65%, ածխածնի

მუავის გაზი 35-45%, აზოტი, წყალბადი, გოგირდწყალბადის ნარევი), რომლებიც წარმოიქმნებიან სოფლის მეურნეობის ნარჩენების გახრწნის შედეგად.

ბიოგენური აკუმულაცია

ორგანიზმების ნარჩენები, რომელთა დაგროვებით წარმოიქმნება ნალექების განსაკუთრებული ტიპი.

ბიოგენური გარემო გარემო,

რომლის წარმოშობაში ძირითადად მონაწილეობენ ორგანიზმები (განსაკუთრებით მცენარეული საფარი).

ბიოგენური პროცესები

ორგანიზმების მოქმედება, რომელთაც გეომორფოლოგიური მნიშვნელობა აქვთ.

ბიოგეოცენოზი დედამიწის

ზედაპირის გარკვეულ უბანზე ურთიერთშეპირობებული მახასიათებელი გეოლოგიური წყობით, ნიადაგებით, წყლის რეჟიმით, მიკროკლიმატით,

ერկოჟაქიჟი ცაყ` 35-45%, აცოტი, ჯრადნი, ბბმრავრადნი ქაანიორი), ირინჟ დსაქირქიომ ენ ცუილასონსთესიქასან ჟაქინსსერქ ქოსქილ არქიონჟიომ:

ყნსსაძის ყინსაყინს`

ორქანიქაქმსერქ ჟაქინსსერ, ირინგ კიოსასქამარ ათაჯანომ ენ ხასიოქ სთესაქი სთელიმსერ:

ყნსსაძის ჟრღაყა

სქღაყაჟრ` ჟრღასქა მიქაქაქაქ, ირქ ბაქამანრ ხქმსასქანომ ორქანიქაქმსერ ენ მასსასქციომ (ხასქაყესა ქიოსასქან ბაბქიოქრ):

ყნსსაძის ყინრდსღასსერ`

ორქანიქაქმსერქ ცორბიოქიქონს, ირქ სერქრასანაბსასქანსასქანს ენასსასქიქიქონს იონქ:

ყრნიყნისსნიღ`

სასქსერსიოქი ირქიასქი სთესამასიომ ქიქიასიქარბ აყაქმსასსასქიქრქაბ ქნიორქ სერქრასანსასქანს სქათიქცქაბქიქიქ, რნიქსერქსერქიქ,

მცენარეული გაერთიანებებით, ცხოველთა სამყაროთი და მიკროორგანიზმებით.

ბიოგეოცენოლოგია მეცნიერული დისციპლინა, რომელიც არკვევს ბიოგეოცენოზების ფორმირების, ფუნქციონირებისა და განვითარების კანონზომიერებებს.

ბიოენერგეტიკა მეცნიერება ენერჯის გარდაქმნის მექანიზმზე ორგანიზმის ცხოველმყოფის პროცესში.

ბიონდიკატორი ცოცხალი ორგანიზმები, რომელთა არსებობის, მდგომარეობისა და ქცევის მიხედვით შეიძლება მსჯელობა გარემო პირობების ცვალებადობის ხარისხზე.

ბიოლითები ქანები, ან მინერალები, რომელთაც აქვთ

ხოლային ძეჭიანო, მიხროკლქისაყო, რიასასან მიხაქორიონსეროქ, სენთანასასან აქხარხოქ ს მიხროოქანსიქმსეროქ ხამაქქრ:

ԲԻՈԳԵՆՑԵՆՈԼՈԳԻԱ` գիտական դիսციპლინა, որն ուսումնասիրում է բიოცენოზოლოგიის დისციპლინას, ფორმირებისა და განვითარების კანონზომიერებებს.

ԿԵՆԵՐԵՏԻԿԱ` գիտություն էნერჯის ქიმიკლქისაყო მსხանსიქმს მასին` ოქანსიქმს სენსაყოფორიონსეროქან ფორმირსაგომ:

ԿԵՆՏԻԿԱՏՈՐԻ` სენთանსი ოქანსიქმსერ, որინց ფიქოქანს, ქիქასქი ს ქარქი ხამაქայն სარქქი է դასთქլ ჰრქასქა მიქასქარქი ქიქიქასქანოქանს ასთიქქანსიქ მასინ:

ԲԻՈԼԻԹՆԵՐ` ապარსერ სამ ხანქსანოქსერ, որინք ուსեն

ბიოგენური წარმოშობა.

ბიოლინები ორგანიზმთა ცხოველმოქმედების გაზისებური, თხევადი და მყარი პროდუქტები, რომლებიც ცვლიან გარემოს.

ბიომი მსხვილი სისტემურ-გეოგრაფიული დანაყოფი ბუნებრივ-კლიმატური ზონის ფარგლებში.

ბიოსპელეოლოგია სპელეოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს ცოცხალ ორგანიზმებს მიწის ქვეშ.

ბიოსფერო გეოგრაფიული სარტყელის ერთ-ერთი სფერო, რომელიც მოიცავს *ატმოსფეროს*, *ჰიდროსფეროს* და *ლითოსფეროს* ცოცხალი ორგანიზმებით დასახლებულ ნაწილს.

ბიოსფეროს ენერგეტიკული ბალანსი ბიოსფეროში შთანთქმული და გამოსხივებული ენერჯის ალგებრული ჯამი.

ბიოცენოზი დედამიწის გარკვე-

ლენსაბიხი ბაგიონი:

ბიოლინები ორგანიზმების ცხოველმოქმედების ფაქტორი, ხელოვნური და ბუნებრივი, რომელიც ცვლიან გარემოს.

ბიომი ხუროთმოძღვრული-გეოგრაფიული დანაყოფი ბუნებრივ-კლიმატური ზონის ფარგლებში.

ბიოსპელეოლოგია სპელეოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს ცოცხალ ორგანიზმებს მიწის ქვეშ.

ბიოსფერო გეოგრაფიული სარტყელის ერთ-ერთი სფერო, რომელიც მოიცავს *ატმოსფეროს*, *ჰიდროსფეროს* და *ლითოსფეროს* ცოცხალი ორგანიზმებით დასახლებულ ნაწილს.

ბიოსფეროს ენერგეტიკული ბალანსი ბიოსფეროში შთანთქმული და გამოსხივებული ენერჯის ალგებრული ჯამი.

გაზის დინამიკა სწავლება აირისა და აირიანი სითხის მოძრაობის შესახებ.

გაზის ქული ნავთიანი გაზის დაგროვება გახსნილი ნავთიანი შრის ამონეულ ნაწილში.

გაზის წნევა წნევა, რომელიც მოქცეულია აირშემცველ ფენაში.

გალოფიტი მცენარეულობა, რომელიც შეგუებულია არსებობას დამარილებულ ნიადაგებზე.

გამდინარე წყალი მდინარეების წყალი, რომელსაც შეუძლია თან წაილოს მყარი ნაწილაკები და აწარმოონ ეროზია.

გამოტუტვა მიწისქვეშა წყლების მიერ ქანების ზოგიერთი კომპონენტის გახსნა და გამოტანა.

გამოფიტვა დედამიწის ზედაპირის ამგებელი ქანების ნგრევისა და ქიმიური ცვლილებების პროცესების ერთობლი-

გადი რესატიყა` იოსონჲ
ყაჲი ს ყაყაჲინ ხსეოიკი
ჯარჲმან მასჲინ:

გადი გლჲარჲ` ნაჲქოთ ყაჲი
კოოსაჲოი მჲგ ნაჲქაჲინ
ჯეროჲი იოოიგჲკ მასოი:

გადი ჳსჲიჲ` ჳნჲოი, იჲრ
ხაჲონჲჲჲ ჲ ყაჲ აყაროინაჲკოი
ჯეროი:

გაღიჲიჲ` როოსაჲანოიჲოინ,
იჲრ ხარმარჲჲჲ ჲ აოჲი
ხოჲეროი გოიოიჲანჲ:

ჯიჲიო, ჳიჲი` გესჲჲი ჳიო, იჲრ
კაროი ჲ ჲი ხსო თანჲლ აჲინო
მასნჲსჲინჲი ს აოაჯაგსჲლ
ჲოიჲა:

**სარჲყაჲიჲ, ჲყაჲაჲერ-
ოიჲ**` ასოიგესიჲა ჳერჲი
კოიჲჲგ ააყარნჲჲი იოოჲ
რაოაჲრამასჲჲი ჲოიოი ს
თარაჲჲაგოი:

ჲსჲჲაჲიჲ` ჲერჲი
მასჲერსოიჲრ კაგაიო
ააყარნჲჲი ჲიოიჲმან ს
ჲჲიჲასაჲან ჲიჲიჲოიჲინჲჲი

მინის გარსი, რომელშიც ერთმანეთს ეხებიან და ურთიერთქმედებენ ატმოსფეროს ქვედა ფენები, ლითოსფეროს ზედა ნაწილი, ჰიდროსფერო და ბიოსფერო.

გეოგრაფიული გეომორფოლოგია სამეცნიერო მიმართულება, რომელიც სწავლობს დედამიწის ზედაპირზე რელიეფის ფორმების გავრცელების კანონზომიერებებს.

გეოგრაფიული ზონა დედამიწის ზედაპირის განედური და ზონალური ფიზიკურ-გეოგრაფიული დაყოფის ერთ-ერთი ყველაზე მაღალი საფეხური, გამოცალკეებული გეოგრაფიულ სარტყელში.

გეოგრაფიული სარტყელი მინის ზედაპირის განივზონალური, ფიზიკურ-გეოგრაფიული დაყოფის უმაღლესი საფეხური, რომელიც ხასიათდება თერმული

ხრკრაცნტი ჯაღანა, ირნ რნოგრიკოი მ მწნოლორთი ნერქინ ჳნრთრ მჩინჯ იოინჩი ღკრან, ჳრლორთინ ამროოღოოქამრ მ ქაროლორთი ქლრჩინ ჳნრთრ:

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԳԵՈՄՈՐՖՈԼՈԳԻԱ գիտական ուղղվածություն, იրն ուսումնասիրում է Երկրի մակերևույթի վրա ուղիղաճանձների տարածման օրինաչափությունները:

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԶՈՆԱ՝ Երկրի մակերևույթի լայնական և գոնայական ֆիզիկա-աշխարհագրական բաժանման ամենաբարձր աստիճաններից մեկը՝ առանձնացված աշխարհագրական գոտում:

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՏԻ՝ Երկրի մակերևույթի լայնական-գոնայական, ֆիզիկական-աշխարհագրական բաժանման ամենաբարձր մակարդակ, որը

პირობების ერთიანობით.

გეოდინამიკა დადამინის შემსწავლელ მეცნიერებათა სისტემის შემადგენელი ნაწილი, რომლის კვლევის საგანია ენდოგენური პროცესებით შექმნილი რელიეფის ფორმები.

გეოეკოლოგია გეოეკოლოგია სწავლობს გეოგრაფიული გარემოს სივრცობრივ დიფერენციაციას ბუნებისა და საზოგადოების ურთიერთგემოქმედების პროცესში და ამ გემოქმედების ოპტიმიზაციის გზებს.

გეოიზოთერმა ხაზები რუკაზე ან გეგმაზე, რომლებიც აერთებენ ერთნაირ ტემპერატურის წერტილებს მიწის ქერქში.

გეოიზოთერმული რუკა რუკა, რომელზედაც დატანილია თანაბარი ტემპერატურის,

წნოქაყრილია ზღერაჟინ ააჟანანსნერი მქასნოქაჟაჟ:

გენიქსასქა ` ზრქიქინ ნოსონსასქოჟო გქოთოქოთ-ნსნერი ხასასქარგქ რაჟაჟრასა, იქი ხსთაგოთოქოქან ათარქსან ლიჟოგენ გოიბრქსაგენსერიჟ ასთეჟქაბ ილქსქაჟინ ჰსნენ ლ:

გენიქილიგქა, ზრქრასქილი ` გქოქიქოქიქან ნოსონსასქოქონ ლ აჯქარქაგქრასქან მქიჯაქაქიქ თარაბასქან თარქნერასქონქ რნოქოქან ს ხასარასქოქოქან ქოქიგოიბრასქოქოქან გოიბრქსაგოქონ ს აქი სნერგოიბოქოქან ოაქოქისაქაგქმან ნოქინსერქ:

ზრქრასქინსაქის გოზერ ` გბერ ქაროქექი ლან ხასთასქაგბქ ქრა, იქონქ მქაგქნოქონ ლ მქანსან ზღერასაოქიქანსაქინ ლსთსერქ, ხიოქი ზრქრასქელსოქონ:

ზრქრასქინსაქის ქარსბ ` ქაროქე, იქი ქრა სჟქაბ ლ ხასასარ ზღერასაოქიქანს,

ყინულსაფარი და სხვ.).

გლაციოსფერო თოვლ-

ყინულოვანი წარმონაქმნების ერთობლიობა დედამიწის ზედაპირზე, ატმოსფეროში, ჰიდროსფეროსა და ლოთოსფეროში.

გლექჩერი ყინულის ერთიანი მასა ჩანოლილი მთის ხეობაში.

გლობუსი დედამიწის, მთვარის, პლანეტებისა და ვარსკვლავიანი ცის შემცირებული სფეროსებური მოდელი, რომელზეც გამოსახულია მათი ზედაპირი, შენარჩუნებულია ძირითადი კონტურები და ფართობების თანაფარდობა.

გობი ვაკე და ბეჭობიანი უდაბნოების და ნახევარუდაბნოების ლანდშაფტების საერთო სახელწოდება.

გრაველიტი შეცემენტებული

აათგაბადსკიუქს ს აუქს):

ფ.ღ.ა.ფ.ი.ს.ფ.რ.ს., ს.ს.ი.ფ.ი.ღ.ღ.რ.ს.

ღნასაათგაუქსი გოუაგოი-ქოინსნერი ხამაჟოიქოინს ტერი მასკერსოიქი ქრა, მქნოქოიოთი, ჟოქოიოთი ს ქაროქოიოთი:

ფ.ღ.ს.ჯ.ზ.რ. საათგაჟაუთი მას, ღსაქოიქაბ ღნაბადსკიუქსიგ საათგაჟაუთერი სნოცმანს მარცერი, ლქნაქსი ხოქისნერი:

ფ.ღ.ი.ღ.ი.ბ.ს. ტერიქი, ლოისი, მიქოიასკნერსი თი ასოჟაქსი ლერსქი სქავეცქაბ გნჟაღს მიჟელ, იქი ქრა აროთაგოქაბ ლ ჟრანგ მასკერსოიქოქლ` აყახაყანქაბ ლსი ხიქმნასკან იოიქაგბერი ს მასკერსანსერი ხარაქერიქოინს:

ფ.ი.ღ.ი. ხარქაქაქოიქსი ს ქოიქსი სნსაყასინსერი ს კიქსაანსაყასინსერი ლანჟაქოიქი რნჟიქსიოიქი სნქანოიქი:

ფ.ი.ღ.ა.ქ.ღ.ი.ს. გსმსნსოქაბ

ლორღი.

გრავიტაციული პროცესები
რელიეფწარმომქმნელი
პროცესები, რომლებიც
მიმდინარეობს უმთავრესად
მთებში და შეპირობებულია
უშუალოდ სიმძიმის ძალის
ზემოქმედებით.

გრავიტაციული რელიეფი რე-
ლიეფი, რომელიც
წარმოქმნილია ფერდობების
გრავიტაციული პროცესებით.

გრავიტაციული წყალი წყალი,
რომელიც მოძრაობს სიმძიმის
ძალით ნიადაგსა და გრუნტში.

გრიგალი ატმოსფერული
წარმონაქმნი ჰაერის მბრუნავი
მოძრაობის დროს.
მაგალითად: ციკლონი,
ქარბორბალა, ძლიერი
გრიგალი და სხვ.

გრუნტების გაყინვა წყალ-
შემცველი გრუნტების
გამაგრება (მაგ. მცურავების)
ხელოვნური გაყინვის
მეთოდით სამთო და

ქარაქციონს:

**გრავიტაციული ურთიერთ-
ქმედების**
ნელქმედების დროს, როდესაც
ორივე ხიწმასწავლით სიწქი წს
იწსწიწი ქწწწწწწწ
ხიწმასწავლით
ყაყაწწწწწწწწწწწ
აწწწწწწწწწწწწწწწწწ
იწწწწწწწწწწწწწწწწწ

გრავიტაციული იწწწწწწწ
ნელქმედ, იწწწწწწწწწწწ
ქწწწწწწწწწწწწწწწწწ
წწწწწწწწწწწწწწწწწ
წწწწწწწწწწწწწწწწწ

გრავიტაციული დიწწწწწწ დიწწწწწწ,
იწწწწწწწწწწწწწწწწწ
იწწწწწწწწწწწწწწწწწ

ფიწწწწწწ აწწწწწწწწწწწწწწწწწ
წწწწწწწწწწწწწწწწწ
წწწწწწწწწწწწწწწწწ
წწწწწწწწწწწწწწწწწ
წწწწწწწწწწწწწწწწწ

დიწწწწწწ
წწწწწწწწწწწწწწწწწ
წწწწწწწწწწწწწწწწწ
წწწწწწწწწწწწწწწწწ
წწწწწწწწწწწწწწწწწ

საამშენებლო სამუშაოების
იოლად შესასრულებლად.

გრუნტი ყოველგვარი ნიადაგის
ქანი.

გრუნტის წნევა ქანებით გამო-
წვეული წნევა შემოფარგ-
ლულ კონსტრუქციებზე ანდა
გარემოზე.

გრუნტის წყლები წყლები,
რომლებიც ზედაპირიდან
პირველსავე
წყალშემკავებელ შრეზეა
განლაგებული.

გრუნტის წყლის აუზი გრუნტის
წყლის ნაკადის აუზი.

გრუნტმცოდნეობა საინჟინრო
გეოლოგიის დარგი,
რომელიც სწავლობს
გრუნტების გენეტიკურ ტიპებს,
სტრუქტურასა და ფიზიკურ-
მექანიკურ თვისებებს.

დამბა ბუნებრივი კალაპოტის-

ხანჭაროეთინაქერიოქანს ს
ქისარაროქანს აძლქი ხსჯო
ქრასკანაგმანს ხამარ:

ფრირსა` რნახიოქ, გესიქს,
აყარ:

ფრირსაქ დსჯირს`

აყარნსეროქ ხაროცქად
დსჯოქს სახისანაგათქად
სონსაროქცეხანსერქ სან
ჯრესკა მქჯაქსაქქი ქრა:

ფრირსაქსაქს დრნ, გესსა-
დრნ` ჯრნ, ირინქ

თსქსაქსაქსქად სს
ქაროქოქროქსოქს ათაჯქს
ჯრასკაქოქს ჯსრთი ქრა:

გესსადრნქს აქაქაქს`

გესინაჯრქი ხოაქქი აქაქაქს:

ფრირსაქაქსირქოქირს,
გესსაქაქსირქოქირს`

ქინქსნსერასკან სერქრაქანოქ-
ქოქს რაქქინ, ირს იოსონსა-
სქროქს ს გროქსონსერქ თარქსერ
გესნსთქსკასკან თსსასკსნერქ
სკაქმქ, საროქცქადქქ ს
ქქიქქსამსქანსქსკასკან
ხასოქოქოქინსნერქ:

რასაქს, ჯირაქაქსსსჯ` გესიქ

პირა ზვინული, რომლის
სიმაღლე ჭალიდან 6-8 მ-დეა.

დატბორვა გარკვეული დროით
ტერიტორიის წყლით
დაფარვა, წყალდიდობის,
წყალმეტობის ან
წყალმოვარდნის პერიოდში.

დატბორვის ზონა ტერიტორია,
რომელიც იფარება წყლით,
მდინარეებში წყალდიდობისა
და წყალმოვარდნის
პირობებში

დაცული ლანდშაფტი
ლანდშაფტი, რომელშიც
აკრძალულია ყველაფერი ან
რეგლამენტირებულია
სამეურნეო საქმიანობის
ზოგიერთი სახე.

დაცული ტერიტორია
განსაკუთრებული
მნიშვნელობის მქონე
სახმელეთო ტერიტორია და
(ან) აკვატორია, რომლის
დაცვა და მართვა
ხორციელდება გრძელვადიან
და მყარ სამართლებრივ

ხონი ათაქინჯა
ქარბრიქიონ, მიხსნ 6-8 მსთრ:

ՀԵՂԵՂԻՄ` որიշակի
ժամանակահատվածում
տարածքի ծածկվելը ջրով`
ջրհեղեղների, առատ
տեղումների, հեղեղումների
ժամանակ:

ՋՐԱՄԱՍԿՄԱՏ ԳՈՏԻ`
տարածք, որը ծածկվում է ջրով,
գետերի վարարման կամ
հեղեղումների ժամանակ:

ՊԱՇՏՊԱՆՎԱԾ ԼԱՏԴՇԱՏՏ`
լանդշաֆտ, որտեղ արգելված
է ամեն ինչ կամ կանոնա-
կարգված են տնտեսական
գործունեության որոշ ձևեր:

ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔ` առանձ-
նակի նշանակություն ունեցող
ցամաքային տարածք և (կամ)
ջրային տարածք, որի
պահպանությունը և
կառավարումն իրականացվում
է երկարաժամկետ և կայուն
իրավական հիմքերով:

კანონზომიერებებს.

დედუქცია რელიეფის განვითარების ანალიზის მეთოდილოგიკური დასკვნის გზით ზოგადიდან კერძოსაკენ.

დემინტეგრაცია მკვიდრი (ძირითადი) ქანების ნგრევა და დაშლა ნამსხვრევებად. მექანიკური გამოფიტვა.

დელტა ზღვაში ან ტბაში შეჭრილი მდინარის შესართავი, რომელიც აგებულია რიყით და გადაკვეთილია მეტ-ნაკლებად დატოტვილი მდინარის ნაკადებით. გააჩნია ვაკე ზედაპირი, ხშირად დაჭაობებულია.

დემოგრაფია სტატისტიკის დარგი, რომელიც იკვლევს მოსახლეობის სქესობრივ და ასაკობრივ შედგენილობას და მის დინამიკას.

დემოგრაფიული აფეთქება

ნორ ოქინაჯაქიუქონსსერე:

რეზინიფიკაცია` ნელიქი

ყარყაყმანს ქერიქობიქონს მსქოქ` თრამარანსკანს ღერიქსაყიქონს დანსაყარქიქ რნიქ რნიქსანიორქიქ იქსაქ მასსსაქიქრე:

რეზინიფიკაცია` რნიქ (იქ-მსსკანს) აყარნიქიქ ქიქიქონსს და კაყმსაქიქობიქ რელიქონსიქ: სქქანსიქსკანს საყარონიქ:

რეზინიფიკაცია` ყესთაყერიანიქ ხსთიქს დს, ყესიქ სთიქინს ხთსანიქონსს ყესთაქინს ჟრაყერიქსნიქიქიქ სთსექობს ყადრადაქარ` მასსსათობს რაყიქსნიქიქ და ქსთსნიქიქ` მსბ კამ ქიქქრ დიქიქადიქიქობს ყანსიქიქ: ინიქ ხარქ მსსსერიქიქ, ხადაქიქ დახდაყასთ:

რეზინიფიკაცია, ადყადიქიქ-რეზინიფიკაცია` ქიქდასკაყიქონსს რაქინს, ირნი იოსონსსასიქონსს და რნსაქიქონსს სსთსკანსს და სარქიქსაქინსს კაყმრ და სრა იქინსამიქსკანს:

რეზინიფიკაცია, ადყადიქიქ-

ცხოველური წარმოშობის
სხვადასხვა საკვებით.

ეკოლოგია ბიოლოგიის ნაწილი,
რომელიც სწავლობს ორგა-
ნიზმებისა და გარემოს ურ-
თიერთდამოკიდებულებას.

ეკოლოგიური არეალი რეგიონი,
სადაც სახეობას შეუძლია
იცხოვროს მისთვის მისაღებ
პირობებში.

ეკოლოგიური აფეთქება ცოცხა-
ლი ორგანიზმების მასიური
გამრავლება.

ეკოლოგიური გარემო იგივეა,
რაც გარემო, მხოლოდ
ცოცხალ ორგანიზმებთან ან
ობიექტებთან მიმართებით.

ეკოლოგიური გეოგრაფია ბიო-
გეოგრაფიის დარგი, რომე-
ლიც შეისწავლის თანამედრო-
ვე გარემოს ზემოქმედებას
ორგანიზმების გეოგრაფიულ
გავრცელებაზე.

კენეტანასკან ბაყანას
თარქერ კერასკიძე:

წსაღაღასნიძე კენსა-
აყანაოქანა წაძინ, ირნ იასი-
მნასაქრიომ ღ ორგანიზმანერქი ს
ერეასკა მქეაქაქერქი

ქიქიქარაქერი-ქიონსერქ:

წსაღაღასაყანა სარაძე
თარაბაერეან, ირთელ თესა-
კერ კაროელ ღ ააქერელ ქერ ხამარ
ერნოინსელი აყანანსერიომ:

წსაღაღასაყანა რაბი-
ინს კენეტანის ორგანიზმან-
ერქი კანდაქაბაქინა წაყანა-
გნიომ:

წსაღაღასაყანა სქეა-
აყანა` ნიონს ღ, ინე ერეასკა
მქეაქაქერ, მქიანს კენეტანის
ორგანიზმანერქი კან ოქსონსერქი
ათინიქ:

წსაღაღასაყანა აბინარა-
აინიძე` კენსააქესა-
რქეაქერიქანა წაძინ, ირ იასი-
მნასაქრიომ ღ ბანანასკაქიქე
ერეასკა მქეაქაქერქი
ნსერერიბიქიონსერქ
ორგანიზმანერქი აქესარქეა-
ერასკან თარაბანს ქერა:

ეკოლოგიური კატასტროფა
ბუნებრივი ანომალია.

ეკოლოგიური ფაქტორები
გარემოს ელემენტები,
რომლებიც გავლენას ახდენენ
ცხოველებისა და მცენარეების
ორგანიზმზე.

ეკოსისტემა ცოცხალი ორგანიზ-
მებისა და მათი გარემოს
ფუნქციონალური ურთიერთ-
დამოკიდებულების შედეგად
შექმნილი ერთიანი
ეკოლოგიური სისტემა.

ელუვიონი ქანების გამოფიტვის
შედეგად აღვილზე
დარჩენილი ნაშალი მასალა.

ემიგრაცია ორგანიზმების
გასახლება გარკვეული
რაიონიდან.

ენეოლითი ნეოლითიდან ბრინ-
ჯაოს ხანაზე გარდამავალი
არქეოლოგიური ეპოქა.

ეოლური აბლაცია ქვიშიანი
ზედაპირიდან ნაწილაკების

ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԱՐԵՏ` բնական
անომალիա:

ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԳՐՕՄՈՆՆԵՐ`
շրջակա միջավայրի տարրեր,
որոնք აզդում են կենդանիների
և բույսերի օրգანიზმների
վրա:

ԷԿՈՀԱՄԱԿԱՐԳ` կենդանի
օրგანიზმների և դրանց
շրջակա միջավայրի
ֆունկციონალ
փոխկախվածության
արդյունքում ստեղծված
միասնական էկոլոգիական
ხամակարգ:

ԷԼՈՒՎԻՈՆ` ապարների
ուժասպառման արդյունքում
ստեղծված մնացած մասնատված
գանգված:

ԳԱՐԹ` օրգანიზმների
վերաբնակեցում որոշակի
շրջանից:

ԷՆԵՈԼԻԹ` Նեոլիթյանից
Բრინჯե դար անցնող
ինագիտական դարաշրջան:

**ԷՈԼԱՅԻՆ, ՀՈՂՄԱՅԻՆ ԱԲԼԱՑ-
ԻԱ`** քամու կողմից ավազուտ

ველკანი გეოლოგიური
წარმონაქმნი, აღმოცენებული
დედამიწის ქერქში არსებულ
ხვრელებსა და ნაპრალებზე,
რომელთა მეშვეობით
ზედაპირზე ამოედინება ან
ამოიტყორცნება ლავა, ცხელი
აირები, წყლის ორთქლი და
ქანების ნამსხვრევები.

ველკანოლოგია მეცნიერება
ველკანების შესახებ.

ველკანური კონუსი კონუსის
ფორმის ველკანური
ნაგებობა.

ველკანური მთები ველკანური
ამოფრქვევის შედეგად
წარმოქმნილი მთები.

ველკანური რელიეფი
ველკანური ლავებით
წარმოქმნილი რელიეფი.

ველკანური წყლები ველკანური
ლავების გაცივებისას

ՀՐԱԲՈՒԽ՝ երկրաբանական
կառուցվածքներ երկրակեղևի
ճեղքերի կամ խողովակների
մղանցքների վրա, որոնցով
երկրի խորքից
մագմայանական օջախներից
պարբերաբար կամ անընդհատ
մակերևույթ են ժայթքում
լավա, մոխիր, խարամ, այլ
ապարների բեկորներ,
շիկացած գազեր ու գոլորշի:

ՀՐԱԲԽԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ՝
գիտություն հրաբուխների ու
հրաբխականության մասին:
ԽԱՐԱՄԱՅԻՆ ԿՈՆ՝ կարճատև,
պայթյունային, հրաբխային
գործունեության հետևանքով
առաջացած կոնաձև
կազմություն:

ՀՐԱԲԽԱՅԻՆ ԼԵՈՒՆԵՐ՝ հրաբխ-
ային ժայթումների հետևանքով
առաջացած լեռներ:

ՀՐԱԲԽԱՅԻՆ ՌԵԼԻԵՖ՝
հրաբխային լավաներով
առաջացած ռելիեֆ:

ՀՐԱԲԽԱՅԻՆ ՋՐԵՐ՝ հրաբխային
լավաները սառչելու

გამოყოფილი წყლები.

ზეგანი ხმელეთის ზედაპირის ვრცელი უბანი, რომელიც ირგვლივ მდებარე ტერიტორიიდან მალლაა აზიდული და ხასიათდება მნიშვნელოვანი ეროზიული დანაწევრებით.

ზედაპირული წყლები დედამიწის ზედაპირზე მუდმივად ან დროებით გავრცელებული ყოველნაირი ბუნებრივი წყალი.

ზვავ-მეწყერი ციცაბო ფერდობზე მასივის მოცილება.

ზვავმცოდნეობა თოვლმცოდნეობის დარგი, რომელიც სწავლობს ზვავებს.

ზოგადი ეკოლოგია მეცნიერების დარგი ორგანიზმთა ურთიერთდამოკიდებულების საერთო კანონზომიერებასა და გარემოზე.

ხესოსანძვილ ათაჯაგაბ ვრერ:

საარსებო გარემოს მასკერსიუქი ბაქალიონ თეღამა, ირნ ირ ჯორე გონსიო თარაბქსნერჩე რარბრ ლ თეღასკაქად ს რნორექლიმ ლ ლოქისკან გვაქი მასანათომსნეროქ:

საქონლ-სიღარქ სერქი მასკერსიუქი ქრა მჯთაქეს კამ ძამანასკაქორაქეს თარაბქად ამსნ თესსქი რნასკან ვრერ:

სიღარქ-სიღარქ ქნასკანგნეროქ კამ რქე თეღანძვილ აქარნერჩი განდქადაქინ სახჯარბქერ:

სიღარქ-სიღარქ სნას- გქთოქჟან რაძქინ, ირნ იოსომსასქრომ ლ ხოსქინსნერქ:

სიღარქ-სიღარქ გქთოქჟან რნასკაქათ ორქან- ნქანსერჩი ქიქსკაქაქადი- ქჟან რნქანორ ოქინაჯა- ქიოქიონსნერჩი ს ჯრქასკა მქჯაქაქიქი მასქინ:

ზღვა ოკეანის განაპირა ნაწილი, რომელიც მეტ-ნაკლებადაა გამოყოფილი ხმელეთით ან წყალქვეშა მალლობებით.

ზღვის დონე ოკეანეებისა და ზღვების წყლის ზედაპირის მდებარეობა.

ზღვის მიმოქცევა ოკეანის (ზღვის) დონის პერიოდული რყევა, რომელიც გამონვეულია მთვარისა და მზის მიზიდულობით.

ზღვის ნაპირი ზღვისა და ხმელეთის ურთიერთზემოქმედების ზონა.

ზღვის რეგრესია ზღვის უკან დახევა ნაპირიდან.

ზღვის ტალღები წყლის რყევითი მოძრაობა ზღვებში ან ოკეანეებში.

ზღვის წყალი ზღვისა და ოკეანის წყალი, რომლის საშუალო მარილიანობა 35%.

ՄՈՎ՝ օվկիանոսի եզրային մաս, որն այս կամ այն չափով շրջապատված է ցամաքով կամ ստորջրյա ռելիեֆի բարձրացումներով:

ՄՈՎԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿ՝

օվկիանոսների և ծովերի ջրերի մակերևույթի դիրքը:

ՄՈՎԻ ՄԱԿԸՆԹԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՎ ՏԵՂԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ՝ օվկիանոսի (ծովի) մակարդակի պարբերական տատանումներ, որոնք առաջանում են Լուսնի և Արևի ձգողականությամբ:

ՄՈՎԻ ԱՓ՝ ծովի և ցամաքի փոխներգործության գոտի:

ՄՈՎԻ ՌԵԳՐԵՍԻԱ՝ ծովի ջրերի նահանջը ափից:

ՄՈՎԻ ԱԼԻՔՆԵՐ՝ ջրի

տատանողական շարժում ծովերում կամ օվկիանոսներում:

ՄՈՎԻ ՋՈՒՐ՝ ծովի և օվկիանոսի ջուր, որի միջին աղայնությունը 35% է:

თალური კაშხალი როგორც წესი, აშენებენ ბეტონისაგან ან რკინაბეტონისაგან თალისე-ბურად.

თისა რბილი ქანი, რომელშიც ჭარბობს თიხური მინერალები.

თოვლიანი მთები მთები, რომელთა მწვერვალები სულ თოვლშია გახვეული.

თოვლის ზვაფი თოვლის ან ყინულის მასა, რომელიც მყისიერად ვითარდება მთის ციცაბო კალთებიდან.

თოვლის კარსტი თოვლის ქვეშ წარმოშობილი წყლების მიერ ქანების ეიმიური გახსნა.

თოვლის საფარი თოვლის ფენა, რომელიც წარმოიქმნება ზედაპირზე თოვლის დაგროვების შედეგად.

თოვლის სიმკვრივე თოვლის ფენიდან აღებული სინჯის წონის შეფარდება მოცულობასთან (გ/კუბური სმ)

თოვლმცოდნეობა მოძღვრება

ყაყაყა ან **ყაყაყა** ან **ყაყაყა**

ათქორაყარ კათოიციონ ნს რსთონიჟ კამ რსკაჟრსთონიჟ, კამარჟი დსიძ:

ყაყა ფაჟიძს აყარ, ირიონ გერასკილი ნს კაკაჟინ ხანჟანსიჟსერი:

ჟინსაჟაჟი ლენსერ, ირინგ ვაკაჟინსერი მიჟთ დსიძ ნს აყათად:

ჟსაჟინს ჟანს კამ სათიჟი ვანსკად, ირლ ასინჟარჟინს ვარვანსიონ ლ ლთანს ჟსჟ ჟანსერჟი კრა:

ჟსაჟ ყაყა ჟანს თასკ ათაჟავსად ჟრერჟი კთიჟიჟ აყარინსერჟი ჟინსასკანს ლიბიონ:

ჟსაჟაჟინს ჟანს ჟერთ, ირინს ათაჟანსიონ ლ მასკერსიჟი კრა ჟანს კიოსასკანს ხსთისანჟი:

ჟსაჟ სინს-ჟინს ჟანს ჟერთიჟ კლერვსად ჟიორდანსიონიჟი ვანსკადჟი ხარაჟერასკიოჟიონსჟ ბაკაჟინ (გ / ჟიორანსარჟი სმ):

ჟსაჟინს-ჟინს იოსანსჟ

თოვლსა და თოვლსაფარზე.

თხრილი ხელოვნური ან ბუნებრივი ჩალრმავება რელიეფში.

იარუსული მენყერი ფერდობზე ერთიმეორეზე განლაგებული რამდენიმე მენყერი.

იზობათები წყლის აუზის თანაბარი სიღრმის ხაზები (ტბა, ზღვა, ოკეანე).

იზობარები ატმოსფერული წნევის თანაბარი ხაზები.

იზოსისტი მინისძვრის ინტენსივობის იზობაზები.

ინდექსი ტერმინი ინდექსი გამოიყენება სხვადასხვა მოვლენების მაჩვენებლის აღსანიშნავად.

ინსოლიაცია მიწის ზედაპირის მზით განათება.

ინფილტრაციის ზონა ზონა, რომლის ფარგლებში ხდება წყლის ჩაჟონვა (ინფილტრაცია).

ბჟანს და ბნაბბაკიუბნბრბ
ბასბბ:

ბრაბბბ` რნასბან კამ
არბბბბბბბბბბ
ბბბბბბბბ:

ბბბბბბბბ` ბბბბ
ბბბ ბბბბ ბბბ ბბბბბბბბბ
ბბ ბბბბ ბბბბ:

ბბბბბბბ` ბბბბბ ბბბბბბბ
ბბბბბბბ ბბბბბბბბბ
(ბბბ, ბბბ, ბბბბბბბ):

ბბბბბბბ, **ბბბბბბბ**-
ბბბბბ` ბბბბბბბბბბ
ბბბბბბ ბბბბბბბბ:

ბბბბბბბ` ბბბბბბბბ
ბბბბბბბბბბბბბბ:

ბბბბბ, **ბბბბ**` ბბბბბბ
ბბბბბბბბბბ ბ ბბბბბ
ბბბბბბბბბბ ბბბბბბბ
ბბბბბ ბბბბ:

ბბბბბბბ` ბბბ
ბბბბბბბბბ ბბბბ
ბბბბბბბბ:

ბბბბბბბბ` ბბბბ,
ბბბ ბბბბბბბბბბ ბბბბ ბ
ბბბბბბბ ბბბ ბბბბბ
(ბბბბბბბბ):

ინფილტრაციული ყინული
წარმოშობილია თოვლისგან
ამ უკანასკნელის ფორებში
წყლის ჩაჟონვის შედეგად.

ინფილტრაციული წყლები
მინისტვემა წყლები,
რომლებიც წარმოშობილია
ატმოსფერული ნალექების
ჩაჟონვით ქანებში.

ირიგაცია ხელოვნური მორწყვის
პროცესი.

ირიგაციული ეროზია ვითარდება
მიწების არასწორი მორწყვის
პირობებში.

ისტორიული გეოლოგია
გეოლოგიის დარგი, რომე-
ლიც შეისწავლის დედამიწის
ქერქის განვითარებას მისი
წარმოშობიდან დღემდე.

ისტორიული გეომორფოლოგია
გეომორფოლოგიის დარგი,
რომელიც სწავლობს დამარ-
ხულ და ხილულ რელიეფს
ქრონოლოგიური თანმიმდევ-
რობით.

კადასტრი მონაცემების
სისტემატიზებული კრებული,

ჩსჭჩსრსჭჩის სსაიიჩჭჭ`
ათაჯანთამ ღ ღკონიჭგ,
ქლერქინიქა ანგქერქი მღე ჯრქ
ნერბბმან ხესოსანქრქ:

ჩსჭჩსრსჭჩის ჯრსრ`
ათორერქრქა ჯრერ, ირინქ
ათაჯანთამ ღნ მქსნიორთაქინ
თსეიომნერქ ააყარნერქი მღე
ნერბბმამქ:

ჩიჩჭაჭჩა` არხესათასკან
იოიკმან კორბრნქაგ:

ჩიჩჭაჭჩის ღრინჯჩა`
კარკანთამ ღ ხიქერქი იჯ ღჩქთ
იოიკმან აყამანნერთამ:

რასსაყას ღრყრსრს-
იჩჭჭიჩს` ღრქრარანთოქონ
ქამქინ, ირნ იოსთინსააქრომ ღ
ღრქრასქსეღსქ კარკაგთომღ ნრას
ასკონქსნერქიგ მჩსჯს მსერ ირერქ:

რასსაყას ღრყრსრსიჩიჩი-
ჭჩა` ღრქრამორქიქიქიქაქი
ქამქინ, ირნ იოსთინსააქრომ ღ
ქათქამდ ს თსესანსეღი ისეღსეჭქ`
ქამანსასკარასკან
ხაჯორქასკანთოქამქ:

ყარყასრ` თიქასნერქი ხამა-
სკარკამდ თიიქამბი, ირქ

რომელიც სწავლობს წყალში ხსნად ქანებს.

კარსტის მორფოგენეზის მეცნიერება კარსტული ფორმებისა და მისი წარმოშობის შესახებ.

კარსტის მორფოლოგია მეცნიერება ზედაპირულ და მიწისქვეშა კარსტულ ფორმებზე.

კარსტის ჰიდროლოგია კარსტოლოგიისა და ზოგადი ჰიდროლოგიის დარგი.

კარსტული პროცესები მიმდინარეობენ ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების მოქმედებით ხსნად ქანებში.

კარსტული რელიეფი რელიეფის ტიპი, რომელიც ყალიბდებდა უმოვრესად წყალში ხსნად ქანებში.

კარსტული ტბა ტბა, რომელიც ავსებს კარსტულ ძაბრებს, აბაზანებს, ჩადაბლებულ ნაწილებს.

კარსტული წყაროები კარსტული წყლების გამოსავალი მიწის

აქილ, որს იოსონსაჰირომს ვრქ მსე ლობილ ააყარსერე:

ყარსსაჰის შირჰიფსსეჰის გჰითიქოჰონს კარსათაჰინს დსერქის სირა ბაყამანს მასაჰინს:

ყარსსაჰის შირჰილიფის გჰითიქოჰონს მასკერსიქოჰაჰინს სსითორგესთინა კარსათაჰინს დსერქის მასაჰინს:

ყარსსაჰის ჰირილიფის კარსათილქიქაჰი ს რნეჰანთორ ხიქიქილქიქაჰი წნაყაყათ:

ყარსსაჰის გირსლმასსერ რნჰანთომ სს მასკერსიქოჰაჰინს სსითორგესთინა ვრერქის სსერგორბოქოჰამრ ლობილ ააყარსსერომ:

ყარსსაჰის იხსსეჰ იხსსეჰის თსსასკ, იორ დსაყიქიქომ სსათაყსლსაყს ვრომ ლობილ ააყარსსერომ:

ყარსსაჰის სხ სხ, იორ ქვნიომ სს კარსათაჰინს ბაყარსსერე, აყაყანსსერე, ვაბრაჰიქი მასსერე:

ყარსსაჰის სარჰიჩირსერ კარსათაჰინს ვრერქის სსერ სერქის

ზედაპირზე.

კარსტული წყლები ძლიერ ცვალებადი დებიტის მქონე მინისქვეშა წყლები.

კარტოგრაფია მეცნიერება გეოგრაფიული რუკებისა და სხვა კარტოგრაფიული რესურსების, მათი შექმნის მეთოდების და გამოყენების შესახებ.

კატადრომული მიგრაცია გამრავლების მიზნით წყლის ცხოველების მიგრაცია მდინარიდან ზღვაში.

კატაკლიზმი დამანგრეველი ბუნებრივი მოვლენა; კატასტროფა.

კატასტროფა ცვალებადობა, რომელიც დაღუპვის საშიშროების ქვეშ აყენებს ყოველგვარ ცოცხალს.

კაშხალი ჰიდროტექნიკური ნაგებობა, რომლებსაც აშენებენ მდინარეებზე მათი ენერჯის გამოყენების მიზნით.

კედელი ციცაბო ფერდობი

მასკერსიოქა:

ყარუსუჰის ღრეჩ` ჯათ ქიქიქასკანს ხიუჲ იონსეიქო სთიერეკიუა ჯერე:

ყარსეჟაფრიბჰიის` გჰითიქოინს აჯჰარჰაგჰასკანს ჲართეცნერჰი ს აჲ ჲართეცა-გჰასკანს ნესირისნერჰი, ჲჰანსე სთსეღბმანს მსეჰიინსერჰი ს სჰირათიქოჲანს მასჰინს:

ყასაჲრიოს სჰეფრჰიას` რადმანსმანს ნაჲათასკიქი ჯრაჲინს სენიჲანსინსერჰი მჰეფრეგჰიას გესთერჰეგ ბიქერე:

ყასაჲლიჟს` სირბანსარარ რნასკანს სერსიოქა, აჲესთ:

არეს` ქიქიქასკანსიოქოინს, ჲიერე იჯნჯანსმანს საჲათნასჰჰეჰი თასკ ს ᲁნიოსმ ამსენ სენიჲანსჰი რანს:

ასჰარსაჲ` ჰიჰეჰითესჰინსჰიასკანს სართიოქე, ჲიერე სართიოქიოსმ ს გესთერჰი ქირას` ჲჰანსე სენსერეგჰაჲი ᲁფთაგორბმანს ნაჲათასკიქი:

რუს` გათჰიქერ თარაბჰე,

შემდგარი მაგარი, მჭიდრო
ქანებისაგან.

კლდე მცირე ზომის შვერილი ან
ნარჩენი, რომელიც შედგება
კლდოვანი ქანებისგან.

კლიმატის გენეტიკური
კლასიფიკაცია კლიმატის
კლასიფიკაცია მისი
წარმოშობის მიხედვით.

კლიმატოგრაფია კლიმატოლო-
გიის ნაწილი, რომელიც
აღწერს დედამიწის სხვადასხვა
ნაწილის ჰავას.

კოლიტიტრი წყლის ბაქტერი-
ული დაბინძურების მაჩვენებ-
ელი.

კომპასი ხელსაწყო, რომელიც
გვიჩვენებს მაგნიტური ან
გეოგრაფიული მერიდიანის
მიმართულებას.

კომპოსტი სასუქი, მიღებული
ორგანული ნივთიერებების
მიკრობების გახსნის შედეგად.

კონდენსაცია წყლის ორთქლის
გადასვლა გაჭერებული
ჰაერიდან თხიერ

რატყვას აქინო, კიოი
ააყარნერიც:

ԺՄՅՈՒ՝ փոքր չափի խուօ կամ
մնացորդ, որը բաղկացած է
ժայռային ապարներից:

ԿԼԻՄԱՏԻ ԳԵՆԵՏԻԿԱԿԱՆ
ԴԱՏԱԿԱՐԳՈՒՄ՝ կլիմայի
դասակարգում ըստ նրա
ծագման:

ԿԼԻՄԱՏՈԳՐԱՖԻԱ՝ կլիմայա-
գիտության բաժին, որը
նկարագրում է Երկրի տարբեր
մասերի կլիման:

ԿՈԼԻՏՐԻ՝ ջրի մանրէաբանա-
կան ադտոտման ցուցիչ:

ԿՈՂՄՆԱՅՈՒՅՑ՝ սարք, որը ցույց
է տալիս մագնիսական կամ
աշխարհագրական
միջօրեականի ուղղությունը:

ԿՈՄՊՈՍՏ՝ պարարտանյութ,
ստացված օրգանական
նյութերի մանրէների լուծման
հետևանքով:

ԿՈՆԴԵՆՍԱՅՈՒՄ, ԽՏԱՅՈՒՄ՝
սեղմման կամ սառեցման
հետևանքով նյութի անցումը

მდგომარეობაში.

კონდენსაციური კოროზია

კოროზია, რომელიც ხდება წყლის წვეთების კონდენსაციის ადგილებში.

კონკურენცია პროცესი, როცა

ორი სახეობა ერთმანეთზე ახდენს არახელსაყრელ გავლენას საკვების მოპოვებაში, თავშესაფრის ძებნაში, გამრავლების ადგილის შერჩევასა და სხვ.

კონტინენტი დედამიწის რელი-

ევის უდიდესი, პლანეტარული ფორმა. თანამედროვე გეოლოგიურ ეპოქაში გამოიყოფა 6 კონტინენტი: ევრაზია, აფრიკა, ჩრდილოეთ ამერიკა, სამხრეთ ამერიკა, ავსტრალია და ანტარქტიდა.

კონფლუენცია ორი ან რამდენიმე მყინვარის ერთობლივი მოძრაობა.

კონცხი ხმელეთის მცირე ნაწილი,

ციორქი ქიდასკიგ ხეიოსკ კამ აჟინჟ ქიდასკი:

ყინულისსამაზის ყინიღჟა`

კიორიქჟა, ირ სიქი ზ ოინსნიომ ჟრი კაჟიქინსერი კინიღესსაგმან სიქიქრიომ:

სირვამიზიზიზი`

გიორღნჟაგ, ზეჟ ზეკიო სისესკინსერი მიმიანგ ქიჯანჟარენსაყასო ინეგიორიოქიონს ოინსნიომ` სინიჟი ხიჟჟაჟჟმანს, აყასითან ირიონსიქო, ჟაგმანგმან ქიჟიქინსიოქიონს მსე ს აჟინ:

სამზვამსამჟ` ზეკიქი იქიქსჟი

ამსნიამნბ მიქიორასკიჟინ ბსიქ: ჟამანასკსკიგ ზეკიქრაჟინასკან იჟარაჟიღანსიომ აოინბსაგნიომ სენ 6 მჟიქგამაჟსინსერი` ზქიქასიქა, სჟიქიქსკა, ჟიოსიქსაჟიქინ ამსერიქსკა, ჟარაქსკიქინ ამსერიქსკა, სქისიოქრაქიქა ს ამსიოქრქიქიქა:

ყინუსლიზისჟიქა` ზეკიო კამ მი

ქანსი სიოიგაჟაჟსიქიქი ხიამასიქიქი ჟარქიომ:

ჟიქასიქის` გამაჟქი ქიიქიქი მასა,

რომელიც შეჭრილია ზღვაში.

კორდი ნიადაგის ზედაპირული ფენა, სადაც გადახლართულია მრავალწლიანი ბალახების ცოცხალი და მკვდარი ფესვები, ყლორტები და სხვა.

კორდილიერი მთიანი ქედების სისტემა.

კოსმოსური მონიტორინგი კოსმოსური დაკვირვებების საშუალებით წარმოებული მონიტორინგი.

კრატერი ძაბრისებური ჩალრმავევა ვულკანური კონუსის მწვერვალზე ან ფერდობზე.

კრატერული აუზი ღრმული, რომელშიც მოთავსებულია კრატერი.

კრიკი მდინარე ან ნაკადული, რომელიც პერიოდულად შრება.

კრიოგენული მინერალები მინერალები, რომლებიც არსებობენ მხოლოდ 0-ზე დაბალი ტემპერატურის დროს.

ორ სიერ ანსკონიოდ მთად ღ ბიქი მსე:

ქადაქაბ არმასონსეოდ ხიქ ` ხიქი მასქესასქინ ჳესო, ირსექ ქირარ ღს ქადაქაბ რაქმასქა ქოსსეჩი კსნეჟანსი ს მსეოაბ არმასონსე, რნაკიოიუნსე ს აქუნ:

ყირიქსისესე

ქსონაჳეჟსანსეჩი ხამასქარე:

სხეჳსეჩასას სჳსაქის-

ასყიქს ` სიხექესასკან ექისარქსმან მქიჳიგოდ რნჳაგიქ მჳსთაექისარქსიომ:

სამისასეს ` ააკარანმანს ქორიქჟიონს ხირაქსაქინს კინიქ გააკაჳინს კამს ქანჳინს:

სამისასესასჳის ასასჳას

ქორიქჟიონს, ირომ სსეჳასქაქადა ღს ქასონარანრ:

ყრისყ ` გესო კამს ათქასქ, ირე ასარქესერაქარ ჳირანსიომ ღს:

ყრინიყსესასჳის ჳასქასჳ-

ინიქსე ` ხანქსანქიქსე, ირინსე გიქიქჟიონს იონსენს მქასქინს 0-ქეგ გააბრ ჳესრმასსიქაანსი

კრიომორფოგენეზისი

სპეციფიკური რელიეფის
წარმოქმნა ცინვითი
პროცესებით.

კრიოფილები მცენარეული

საფარი, რომლისთვისაც
ოპტიმალურია დაბალი
ტემპერატურა.

კრიოფიტი სიცივეგამძლე

მცენარეულობა.

კრიპტოსტრუქტურა ფარული

სტრუქტურა, რომელიც ვერ
პოულობს ასახვას რელიეფში.

კუთრი თბოტევადობა 1 გრ

ნივთიერების თბოტევადობა.

კუთრი მოცულობა ქანის მასის

ერთეულის მოცულობა,
რომელიც გამოისახება კუბური
სმ გრამებში.

კუთრი წონა ქანის მყარი ნაწილის

წონისა და მისი მოცულობის
ფარდობა.

კუნძულიანი მეჩენი თხელი,

წყალმარჩხი ზღვის ზოლი,

ბამანასკ:

ყრიოსირფიფსენფის

ხათილ ნეჩხეჩი ათაჯაგონ
საათეაქინ ცირბუნჯაგენეროქ:

ყრიიწილსენ რიუსაკან ბა-

ბლიუქ, ირი ხამარ ოაქიქმალ
ესბერ ღერმასაქიქმანერ:

ყრიიწის ვრსათქიმასკონ

რიუსაკანოქიონ:

ყრიუსიყანიიჭყაქ ქა-

ქნქაბ კართიქაბქ, ირი ქი
არსათაგოქიონ ნეჩხეჩიონ:

სესაყარარ ღერუსარინ-

ღიიჭვიჩ 1 გ სიოქი ღერმა-
თაროქიონერ:

სესაყარარ თაქალ ააქარქ

კანქაბქი მქაქიქი ბაქაქ,
იქინ არსათაქაქიონ ქ ხორა-
ნარქ სანთქიმსორ ვრამნქიქ:

სესაყარარ ყჩიი ააქარქ

აქინქ მასქ ქაქი ს სრა ბაქაქი
ხარაქერასკოქიონერ:

ყღიი თასთარინის იქ ხორქ,

ვრასაქაქ ბიქაქინ ციქი, იქი

რომელიც გარს ერტყმის
კუნძულს.

ლაგუნა წყალმარჩხი აუზი,
რომელიც ზღვას უერთდება
ვინრო სრუტით

ლავა ცვეცხოვანი სილიკატური
მასა, რომელიც ამოინთხევა
დედამინის ზედაპირზე
ვულკანური ამოფრქვევის
დროს.

ლანდშაფტთმცოდნეობა
მეცნიერება ლანდშაფტურ
გარსზე.

ლანდშაფტი ბუნებრივი კომპ-
ლექსი, წარმოშობილი კლიმა-
ტური, ჰიდროგეოლოგიური,
გეომორფოლოგიური და სხვა
ფიზიკურ-გეოგრაფიული
პირობების შერწყმით.

ლანდშაფტის ასაკი დროის
მონაკვეთი, რომლის
საწყისიდან ჩვენს დრომდე
ლანდშაფტი ფუნქციონირებს.

ლანდშაფტის გეოქიმია დარგი,
რომელიც სწავლობს ქიმიური

პროცესების და მათი

აბიუსულტაქ აქცენტის
ქვეშადაცხადება
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის

აბიუსულტაქ აქცენტის
ქვეშადაცხადება
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის

აბიუსულტაქ აქცენტის
ქვეშადაცხადება
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის

აბიუსულტაქ აქცენტის
ქვეშადაცხადება
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის

აბიუსულტაქ აქცენტის
ქვეშადაცხადება
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის

აბიუსულტაქ აქცენტის
ქვეშადაცხადება
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის
ქვეყნის ან რეგიონის

მაგმატური ქანები ამონთხეული ქანები, რომლებიც წარმოიქმნება მაგმის გაცივებისა და კრისტალიზაციის დროს.

მაკროკლიმატი მსხვილი გეოგრაფიული რეგიონის კლიმატი.

მაკრორელიეფი დედამიწის ზედაპირის რელიეფის მსხვილი ფორმები.

მაკროციკლი დროის მონაკვეთი, რომლის განმავლობაშიც რელიეფი იცვლება.

მარილმზომი ხალსანყო, რომლის საშუალებითაც ფასდება (იზომება) წყლის მინერალიზაცია.

მარილოვანი გამოფიტვა ქანის დაშლა ნაპრალებში მარილების გამოკრისტალებით.

მარილხსნარიანი წყლები წყლები, რომლებშიც ხსნადი მარილების რაოდენობა აღემატება 50 გ/ლიტრზე.

მარბრუტი მსვლელობის

სსაფსსაჩყ სოარსერ` ხრაჟინ ააყარსერ, ირინჲ ათაჯანთომ ლს მადამან საათელთოც ს ქორტელანსალოც ხსთო:

სსაყრიფლსსა` ჟთჟორ აუჟარჟაყრასკან თარაბაჟრჯანსი კლიამა:

სსაყრიფლსსა` სერქი თარქერ თელამასერქი მასქერსთოჟი ჟთჟორ ღსერ:

სსაყრიფლს` ღამანასკახათქაბ, ირქი რსაყფქომ ქოქქლომ ღ მსქქსქერ:

სსაყრფ` საყრქ, ირქი მიჯიგილ გნასათქლომ ღ (ჯაქქლომ) ღ ჟრქი ხანჟაქსაგნიმერ:

სსაყრჟს ჟსაჟსაჟი` საყარქი ჟაქქაქოიმ` ღრქქერიომ ათქერქი ქორტელაგმამერ:

სსაყრქიჟიჟსაჟსაჟს ღრს` ჟრქერ, ირქინგიომ ჟობქოლ ათქერქი ჟანასკერ გერაგანგიომ ღ 50 გ/ქოთქერ:

სსაყრქი` რსაყფქი

განსაზღვრული ვზა.

მარჯნის კუნძულები

წარმოქმნილი მარჯნული
ნაგებობების დაშლის
პროლექტებით.

მარჯნის რიფი მარჯნის ნაგებობა,

გეოლოგიური წარმონაქმნი,
ყალიბდება ნაკლებად ღრმა
(30-50 მ-მდე) ტროპიკულ
ზღვებში.

მაღალი ვაკე ვაკე, რომლის

აბსოლუტური სიმაღლე 200
მეტრს აღემატება.

მაღალმთიანეთი ვერტიკალურ

სარტყელი 2-3 ათასი მეტრის
ზემოთ.

მაღლობი მაკრორელიეფის

ფორმა, რომელიც ირგვლივ
არსებულ ვაკე ტერიტორიაზე
მაღალია (პირობითად,
აბსოლუტური სიმაღლე 200-
500მ-ს აღწევს).

მეგარელიეფი დედამიწის

ზედაპირის რელიეფის

სახიანსკაბ ღანსაყარხ:

ՄԱՐՋԱՆԻ ԿՂՋԻՆԵՐ`

ათაჯանում են მარჯანային
ოქსეկონերի քայքայման
արეიონքում:

ՄԱՐՋԱՆԻ ԽՈՒԹ` მარჯანի

կათույց, երկրաբանական
կազմավորումներ, ձևավորվում
է ավելի քիչ խորությամբ (մինչև
30-50 մ) արსադարձային
ծովերում:

ԲԱՐՁՐԱԴԻՐ ՀԱՐԹԱՎԱՅՐ`

հարթավայր, որի բացարձակ
բարձրությունը գերազանցում է
200 մետრը:

ԲԱՐՁՐ ԼՆՈՒՍԱՅԻՏ ԳՈՏԻ` 2-3

հազար մետრიց բարձր
ուղղահայաց գոտի:

ԲԱՐՁՐԱՎԱՏԴԱԿ`

მასկოთხეղեფային ձև, որը
շուրջն առկա հարթավայրային
տարածքից ավելի բարձր է
(ყայմանასկանոթեն, բացարձակ
բարձրությունը հասնում է 200-50
მետრი):

ՄՆԳԱՌԵԼԻՆՏ` Երկրի

մასկերსույթի ռեղեղեֆի

მეთანიანი წყლები მეთანის აირიანი ბუნებრივი წყლები.

მელიორაცია მიწების ძირითადი თვისებების გაუმჯობესება ჭაობების დაშრობით, ფხვიერი ქანების დამაგრებით, მიწის ხელოვნური მორწყვით და სხვ.

მეტეორიტული კრატერი მეტეორის ჩამოვარდნის ადგილზე გაჩენილი ღრმული.

მეტყვეობა ტყის მოშენების მეთოდების შესწავლა, მათი მოვლა და წარმოების გადიდება.

მენყერთმცოდნეობა მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის მენყრულ მოვლენებს.

მენყერი ქანების მასივის ცოცვითი გადაადგილება ფერდობებზე.

სხოსსაჟის ღრერ მსჟანხი დააყაროსასკოჟ რნასკან ჟრერ:

სხსჟორსჟის, ჟორსჟარს-ლსჟიჟს ხოჟი ხიჟნასკან ათანდნასხასკოჟოჟინსჟრჟი რარესლსკიჟმ დასხიჟდნსჟრჟი ჟორსჟსმამჟ, ჟიჟროსნ ასჟარნსჟრჟი ამრსჟსმამჟ, ხოჟი არხესთასკან ნოოჟსმამჟ ს ასჟს:

სრჟსსსჟარსჟის ჟსსოჟსარსს ჟრკნსჟჟარჟი რნსკნსჟლ სსჟოჟიმ ათოჟსჟსაბ ჟსოჟნსარსნ:

სსსსოჟსჟიჟოჟიჟოჟის ასნსოჟი ასლსნასჟოჟრჟსკბ ადსჟსმან მსჟოჟნსჟრჟი ნოსოჟმნასჟოჟოჟონ, ასნსოჟი ჟნსანოჟმ ს ასნსოჟოჟსოჟნსკოჟმნსჟრჟი რნჟლსჟნოჟმ:

სოჟსსსჟარსჟისჟოჟიჟის ჟჟოჟოჟოჟონ, ორნ ნოსოჟმნასჟოჟოჟიმ ჟ სოჟსანჟჟჟიჟნ ჟრსოჟოჟსნსჟრჟ:

სოჟსსს ასჟარნსჟრჟი ჟანჟჟსკბჟი ასხასჟარჟოჟიჟ სსჟოჟჟიჟოჟოჟონს ჟანჟსჟრჟი ჟლას:

მენყერის ბაზისი მენყერის და-
ცურების ყველაზე დაბალი
დონე.

მენყერული ენა მენყერული
სხეულის ქვედა ნაწილი.

მენყერული უბანი ტერიტორია,
რომლის ფარგლებში
ხორციელდება მენყერული
პროცესების შესწავლა.

მზის სისტემა გრავიტაციულად
დაკავშირებული ციური
სხეულების სისტემა, რომელიც
შედგება ცენტრალური სხეულის
- მზის და მის ირგვლის
მბრუნავი 9 დიდი პლანეტისგან.

მთა 200 მ-ზე მაღალი, მკვეთრად
გამოხატული ძირის მქონე
იზოლირებული ამაღლება
სმელეთის მეტ-ნაკლებად
მოვაკებულ ზედაპირზე.

მთაგრეხილი ერთმანეთს
მიყოლებული ქედები.

მთიანეთი დედამიწის ზედაპირის

სიღასქი ზისქ` ათლანქი
სახაჯარძი ამსნაგადრ
მასკაროასკრ:

სიღასქამის ლხი `
ათლანქაქინ განცკადხ
სითიქინ მასარ:

სიღასქამის სერასას `
თარაბქ, ირი ჰრჯანასკსნერიმ
ქრასკანაგვილამ ზს ათლანქაქინ
გორბრქსაგსნერი
ოისოამნასქიოქოინსნერ:

არეფაყსამის ჯასაყარე `
ბგოქასკანოქოამქ ქრარ ხსო
სკაყკად ზრქსაქინ მარამინსნერი
ხამასკარე, იოინქ რაოქაგსად
ზს სსნოქინასკან მარამიქგ`
არეგასქიგ, ს სრე ჰოიქ
აყთოქიო 9 მზ მთოქრასკსნერიგ:

ლსი ` 200 მსთიქე რარბრ იქსიქქი
ხათკად` მსქოისაგკად ს
ხამსმასოაქარ ხაროქ კაქიქიგ
სოქოქს რარბრავკად:

ლსისაჯრე ` მიქსანგ
ხაჯოქიოქ ქსინსერ:

რარეფაყსარე ` ზრქიქ

ზღვის დონეზე მაღლა
აზიდული ვრცელი უბნები.

მთის ლანდშაფტი ლანდშაფტი,
რომლისთვისაც
დამახასიათებელია იარუსული
წყობა.

მთის მასივი სუსტად დანაწევრე-
ბული მთა, რომლის სიგრძე და
სიგანე დაახლოებით ერთნა-
ირია.

მთის მდინარე ხასიათდება
კალაპოტის დიდი დახრი-
ლობით, სწრაფი დინებით.

მთის მწვერვალი მთის მასივის
ყველაზე მაღალი ნაწილი.

მთის ნატანი უახლესი ნალექები,
რომლებიც დევს მთის
ფერდობებზე.

მთის ტბა წყალსატევი მთებში,
რომელსაც მეტწილად აქვს
ტექტონიკური, მყინვარული,
კაშხალური წარმოშობა

მთის ძირი მთიანი ნაგებობების
გეგმაში შემოსაზღვრული
პირობითი ხაზი, რომელიც მას

მასკერსიოქი ბიქი
მასკაროქსიქე ქერ ჯიუყსად
თხეამასერ:

ლენსამის ლარჯამას`
ქანოჯაჭო, ირქინ ქნოიოჯ ლ
ქარიოსაქინ იქასაქიოქოქონრ:

ლენსამის ჟასფამო` ჟიოქ
მასანათქად ქნო, ირქ
ერქარიოქოქონრ იო ქანოქოქონრ
მოთაქიოქაქეს იოქინს ლნ:

ლენსამის ფეს` ქნოიოქქომ ლ
გესთაქიოქოქი მსბ ჟხეოქოქამქ,
არაქ იოქოქოქ:

ლენსამის ფამამო` ქნოსაქინ
განქადქი ამსნარქარბქ მასრ:

ლენამს სუსამოქ` სოქოქოქინ
თხეოქონსერ, იოქინქ იქქად ლნ
ქნოს ქანქერქინ:

ლენსამის ლიქ` ჟრამქარ
ქნონსერომ, ირქ იონქ
ათაქქლქაქეს თხესთინაქინ,
სათოქსაქინ, ამქარათსაქსაქინ
ბაქომ:

ლენამს სსიონს` ქნოსაქინ
ქაქამოქოქონსერქი აქქანქი მსჯ
საქმანსაქათქად

მინა ხმელეთის ბიოპროდუქტი-
ული სისტემა რომელიც მოი-
ცავს ნიადაგს, მცენარეულ
საფარს.

მინის რეკულტივაცია

სამუშაოების კომპლექსი
უვარგისი მიწების
პროდუქტიულობის
გაუმჯობესებისათვის.

მინის ზგავი მინის მასის

მოულოდნელი ჩამოქცევა
ფერლობიდან.

მინისპირა თოვლიანი ქარი

ნამქერის გადატანა ქარის მიერ
უშუალოდ თოვლის საფარზე.

მინისქვეშა კანიონი მღვიმის

ვინრო და მაღალი დერეფანი
ვერტიკალური კედლებით.

მინისქვეშა წყლები დედამიწის

ქერქის ზედა ნაწილის წყლები.

მინისძვრა ტექტონიკური

პროცესებით გამოწვეული
მინისქვეშა ბიძგები.

მინისძვრის კვრა მინისძვრის

წარმოქმნის არე.

ՀՈՂ` ցամաքի բնական

գոյացություն, որն ընդգրկում է
բնահողը, բուսական ծածկույթը:

ՀՈՂԻ ՈՆԿՈՒԼՏԻՎԱՅԻՄ`

աշխատանքների համակարգ`
ոչ պիտանի հողերի
բերքատվության բարելավման
համար:

ՀՈՂԻ ՓԼՎԱԾՔ` հողի զանգվածի

անսպասելի սահաշարժ
լանջերից:

ԵՐԿՐԻ ՄԱԿԵՐԵՎՈՒՅԹԻ ՁՅՈՒ-

ՆԱԽԱՈՆ ՔԱՄԻ` մակերևու-
թային ձյան տեղափոխում
քամու կողմից, անմիջապես
ձյան ծածկույթի վրա:

ՄՏՈՐԳԵՏՆՅԱ ԿԻՐՃ` քարան-

ձափի նեղ և բարձր միջանցք`
ուղղահայաց պատերով:

ՄՏՈՐԵՐԿՐՅԱ ԶՐԵՐ`

երկրակեղևի վերին մասի ջրեր:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ` տեկտոնիկ

գործընթացներով հարուցված
ստորգետնյա ցնցումներ:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ՕԶԱԽ` երկրա-

շարժի առաջացման տեղը:

მიწისძვრის მაგნიტუდა მიწის-
ძვრის კერაში გამოყოფილი
ენერგიის გამომხატველი
პირობითი სიდიდე.

მიწისძვრის პროგნოზი იმ
რეგიონის განსაზღვრა, სადაც
მოსალოდნელია მიწისძვრა.

მკვდარი ჩამონაშალი მცენარე-
ულობით დაფარული უმოძრაო
ჩამონაშალი.

მკვდარი ხეობა უწყლო ხეობა.

მლაშობი (ბიცი) ქლორიანი
ნატრიუმით, მაგნიუმითა და
კალციუმით გაჟღენთილი
ნიადაგები.

მონოლითი განსაზღვრული
ფორმისა და სიდიდის ქანის
ნიმუში, აღებული სტრუქტურის
დაურღვევლად ბუნებრივი
წოლის პირობებში.

მონოცენოზი მცენარეულობა,
რომელიც შედგება ძირითადად
ერთი სახეობისგან.

მორფოლოგიის ტოპოგრაფია გეომორ-

ტოპოგრაფია სუბსტრატის
ტოპოგრაფიის ოგრაფიის ანგა-
რა და სუბსტრატის ტოპოგრაფიის
არსითა და ადგილმდებარეობით
მნიშვნელობის:

ტოპოგრაფიის კლასიფიკაცია
სუბსტრატის ტოპოგრაფიის
არსითა და ადგილმდებარეობით
მნიშვნელობის:

ტოპოგრაფიის ფორმები ტოპოგრაფიის
არსითა და ადგილმდებარეობით
მნიშვნელობის:

ტოპოგრაფიის ფორმების ანგარიშ
კლასიფიკაცია:

ტოპოგრაფიის ფორმების ანგარიშ
კლასიფიკაცია:

ტოპოგრაფიის ფორმების ანგარიშ
კლასიფიკაცია:

ტოპოგრაფიის ფორმების ანგარიშ
კლასიფიკაცია:

ტოპოგრაფიის ფორმების ანგარიშ
კლასიფიკაცია:

ფოლოგიის დარგი, რომელიც იკვლევს რელიგიისა და მისი ცალკეული ფორმების კავშირებს ლითოლოგიურ შედგენილობასთან.

მორფოლოგიური სტრუქტურა კონტინენტებისა და მსოფლიო ოკეანის ფსკერის რელიეფის მსხვილი ელემენტები.

მორფომეტრია გეომორფოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს დედამიწის ზედაპირის რელიეფის ფორმების მაჩვენებლებს (სიგრძე, ფართობი, მოცულობა, სიმაღლე...)

მორფოსტრუქტურა დედამიწის ზედაპირის რელიეფის მსხვილი ფორმები, რომელთა ჩამოყალიბებაში წამყვანია ენდოგენური პროცესები.

მორფოტექტონიკური რუკა რუკა, რომელზეც გამოსახულია რელიეფის ანალიზით გამოვლენილი სტრუქტურები.

მორფოციკლი რელიეფის განვითარების ეტაპი, რომელიც

ლიტონი რუკაზე, ირანის რეგიონში და მისი ცალკეული ფორმების კავშირებს ლითოლოგიურ შედგენილობასთან.

მორფოლოგიური სტრუქტურა კონტინენტებისა და მსოფლიო ოკეანის ფსკერის რელიეფის მსხვილი ელემენტები.

მორფომეტრია გეომორფოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს დედამიწის ზედაპირის რელიეფის ფორმების მაჩვენებლებს (სიგრძე, ფართობი, მოცულობა, სიმაღლე...)

მორფოსტრუქტურა დედამიწის ზედაპირის რელიეფის მსხვილი ფორმები, რომელთა ჩამოყალიბებაში წამყვანია ენდოგენური პროცესები.

მორფოტექტონიკური რუკა რუკა, რომელზეც გამოსახულია რელიეფის ანალიზით გამოვლენილი სტრუქტურები.

მორფოციკლი რელიეფის განვითარების ეტაპი, რომელიც

ხასიათდება ერთმანეთის
კანონზომიერად ცვლადი
ფაზებითა და სტადიებით.

მოსახლეობის მიგრაცია ხალხის
გადაადგილება ან გადასახლე-
ბა სხვადასხვა ვადით.

მოქმედი ვულკანი ვულკანი,
რომელიც ამოირფქვევა
მუდმივად ან პერიოდულად.

მოქმედი მენცერი მენცერი,
რომელიც ამჟამად მოძრაობს.

მოქცევა ზღვის დონის აწევა
მცირე წყლის მომენტიდან
სრული წყლის მომენტამდე.

მოძრავი დიუნა მცენარეულობით
დაუმავრებელი ქვიშის გროვა,
რომელიც წარმოქმნილია
ქარით.

მტაცებელი თავისუფლად მცხოვ-
რები ორგანიზმი, რომელიც
იკვებება სხვა ცხოველებით და
მცენარეებით.

მუდმივი მზრალობა გაყინული
ქანის ფენა, რომელიც არ ღნება
რამდენიმე ათეული და ასეული

წინოქაგვილია და მქონეა
ოქსაგვილი ფიქსირებული
ფაქტორი და ფიქსირებული:

მსახიობის მსახიობი

მოქმედის თანამშრომელი
სამსახურის მსახიობი
მსახიობის მსახიობი:

მსახიობის მსახიობი ხელოვნება,
იქვე მოქმედებს და მსახიობის
მსახიობის მსახიობი:

მსახიობის მსახიობი სივრცე, იქვე
მსახიობის მსახიობი:

მსახიობის მსახიობი ბიძა
მსახიობის მსახიობის მსახიობის
მსახიობის მსახიობის მსახიობის
მსახიობის მსახიობის მსახიობის

მსახიობის მსახიობი

მსახიობის მსახიობის მსახიობის
მსახიობის მსახიობის მსახიობის
მსახიობის მსახიობის მსახიობის

მსახიობის მსახიობი ადამიანი
მსახიობის მსახიობის მსახიობის
მსახიობის მსახიობის მსახიობის

მსახიობის მსახიობი

მსახიობის მსახიობის მსახიობის
მსახიობის მსახიობის მსახიობის
მსახიობის მსახიობის მსახიობის

ნელი.

მეტაცია მკვეთრად გამოხატული მემკვიდრეობით ცვლილებები ორგანიზმში, რომლებიც ცვლიან მათ მორფოლოგიურ და ფიზიოლოგიურ ქცევის ნიშნებს.

მეტუალიზმი შემთხვევა, მოვლენა, როდესაც თითოეულ სახეობას შეუძლია ცხოვრება, ზრდა და გამრავლება მხოლოდ მეორესთან კავშირში.

მღვიმე მცირე სიღრმის გამოქვაბული თაღისებური ჭერით და ფართო გამოსავალით.

მღვიმეთმცოდნეობა კარსტ-მცოდნეობის ნაწილი, რომელიც შეისწავლის მღვიმეებს.

მყინვარული ტბა ტბა, რომლის ქვაბულის წარმოშობა

ხაუციურამასკ:

ՄՈՒՏԱՅԻԱ՝ կտրուկ արտահայտված ժառանգական փոփոխություններ օրգանիզմներում, որոնք փոխում են դրանք ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական վարքային հատկանիշները:

ՄՈՒՏՈՒԱԼԻԶՄ՝ դեպք, երևույթ, երբ յուրաքանչյուր տեսակ կարող է ապրել, աճել և բազմանալ միայն երկրորդի հետ կապի մեջ, օրգանիզმներից յուրաքանչյուրը շահում է մյուսի գործունեությունից:

ՔԱՐԱՆՁԱՎ, ԱՅՐ, ՔԱՐԱՅՐ՝ երկրակեղևի վերին շերտերի դատարկ տարածություն, խոռոչ՝ կամարած և առաստաղով և լայն ելքով:

ՔԱՐԱՆՁԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ՝ կարաստագիտության բաժին, որն ուսումնասիրում է քարանձավները:

ՍԱՌՑԱԴԱՇՏԱՅԻՆ ԼԻՃ՝ լիճ, որի գոգավորության առաջացումը

დაკავშირებულია მცინვარის
ეგზარაცული-აკუმულაციურ
მოქმედებასთან.

მცენარეთა გეოგრაფია

მეცნიერება მცენარეთა
გავრცელებაზე.

მცენარეულობის დაცვა ღონის-
ძიებათა ერთობლიობა ფიტო-
ცნობის დაცვის მიზნით.

მძინარე ვულკანი მორფოლო-
გიურად ფორმაშენარჩუნებუ-
ლი ვულკანი.

მწვერვალი მთის, ქედის ან
მასივის ყველაზე მაღალი
ნაწილი.

ნაკადული მცირე ზომის, 5-6 კმ
სიგრძის მდინარე.

**ნაპირი ხმელეთისა და წყალსა-
ტევების (ოკვანე, ზღვა, ტბა,
წყალსაცავი...) შებების კიდე.**

ნატანი მყარი ნაწილაკები, რომე-
ლიც გადააქვს დინებებს
მდინარეებში, წყალსაცავებში,
ტბებსა და ზღვებში.

ნატანის ბალანსი სანაპირო
ზონის განსაზღვრულ უბანზე

სააყვარებელი და საინჟინერო
ქსენოციტების-ციტოტაქსის
აღივარების ხეს:

**მეცნიერების ანტიკონსერვაცი-
ონიზმი**

მეცნიერების ანტიკონსერვაცი-
ონიზმი - მკვლევარების მიერ
დაკავშირებულია მცინვარის
ეგზარაცული-აკუმულაციურ
მოქმედებასთან.

მეცნიერების დაცვა ღონის-
ძიებათა ერთობლიობა ფიტო-
ცნობის დაცვის მიზნით.

მეცნიერების დაცვა ღონის-
ძიებათა ერთობლიობა ფიტო-
ცნობის დაცვის მიზნით.

მეცნიერების დაცვა ღონის-
ძიებათა ერთობლიობა ფიტო-
ცნობის დაცვის მიზნით.

მეცნიერების დაცვა ღონის-
ძიებათა ერთობლიობა ფიტო-
ცნობის დაცვის მიზნით.

მეცნიერების დაცვა ღონის-
ძიებათა ერთობლიობა ფიტო-
ცნობის დაცვის მიზნით.

მეცნიერების დაცვა ღონის-
ძიებათა ერთობლიობა ფიტო-
ცნობის დაცვის მიზნით.

მეცნიერების დაცვა ღონის-
ძიებათა ერთობლიობა ფიტო-
ცნობის დაცვის მიზნით.

მიმდინარე წყალი აშორებს
ნიადაგს მცირე ნაწილაკებს.

ნიადაგების დამლაშება ნიადა-
გებში იმ მარილების დაგროვე-
ბა, რომლებიც მავნეა
სასოფლო-სამეურნეო
მცენარეებისათვის.

ნიადაგების დეგრადაცია
ნიადაგების თვისებების
თანდათანობით გაუარესება.

ნიადაგების დეფლაცია ქარის
მიერ ნიადაგის ამგები მასალის
გადაადგილება.

ნიადაგების ეროზია წყლისა და
ქარის მიერ ნიადაგის ზედა
ნაყოფიერი ფენის ჩამორეცხვა
და სხვა ადგილებში გადატანა.

**ნიადაგების მარილიანობის
რეჟიმი** ნიადაგების პროფილში
მარილების პერიოდული
გადაადგილება.

**ნიადაგი დედამიწის ქერქის ზედა
ფხვიერი ნაწილი, რომელსაც
გააჩნია ნაყოფიერება.**

ნიადაგის აგროგამოფიტვა
ნიადაგის ნაყოფიერების
დაცემა.

ხოტიც ხեოაგნოი მ ქოქრიქს
მასნიქსნერე:

ՀՈՂԵՐԻ ԱՂԻԱՑՈՒՄ՝ հողերի
մեջ այն աղերի կուთակում,
որոնք վնասակար են
գյուղատնտեսական բույսերի
համար:

ՀՈՂԵՐԻ ԴԵՖՐԱԴԱՅԻԱ՝ հողերի
հատկությունների աստիճա-
նական վատթարացում:

ՀՈՂԵՐԻ ԴԵՖԼՅԱՅԻԱ՝ քամու
կողմից հողը կառուցող նյութերի
տեղափոխություն:

ՀՈՂԵՐԻ ԷՐՈԶԻԱ՝ ջրի և քամու
կողմից հողի վերին արգասաբեր
շերտի լվացում և տեղափոխում
այլ վայրեր:

**ՀՈՂԵՐԻ ԱՂԱՑՆՈՒԹՅԱՆ
ՈՒՇԻՄ**՝ հողերի պոռֆիլներում
աղերի պարբերական
տեղափոխություն:

ՀՈՂ՝ երկրակեղևի վերին փխրուն
մաս, որին բնորոշ է
բերքատվություն:

ՀՈՂԻ ԱԳՐՈՔԱՅՔԱՅՈՒՄ՝ հողի
արգասաբերության անկում:

ნიში მთის ფერდობზე ან მის ძირთან სხვადასხვა ზომის ჩალმავება.

ოაზისი ადგილი უდაბნოში, სადაც არის მცენარეულობა და წყალი.

ოკეანე წყლის უწყვეტი გარსი, რომელიც გარს აკრავს კონტინენტებსა და კუნძულებს.

ოკეანის (ზღვის) ეკოლოგიური ზონა ოკეანის ან ზღვის ზონა, რომელიც მკვეთრად განსხვავდება ბუნებრივი პირობებით მისი დანარჩენი ნაწილისაგან.

ოკეანოგენეზისი მოძრაობები, რომლებიც იწვევს ოკეანური ქვაბულების წარმოქმნას.

ოკეანური ღრმული ოკეანის ფსკერის შედარებით ვიწრო და გრძელი ჩადაბლება, რომლის სიღრმე 6000 მ-ს აღემატება.

ოპტიმუმი ყველაზე უფრო ხელსაყრელი ეკოლოგიური

ორუსაზირი ლთან ლანჯინ ლამ სრამ სთორთი მთო თარქერ ჯაქი ჯორიქონსერ:

ოაღჲს ქაქე ანაქათთომ, ირთელ ლა რიუსაქანოქონს ლ ჲორ:

ოქჲსაღს ჲრქ ახილქი ღანღქად, ჲრქორთი ხქმნაქან რაქაქრქქღ, ირქ ჲრქაქათთომ ჲ მაქეგამაქნერქ ს ლქქინერქ:

ოქჲსაღსაქ (თოქ) რსაღა-ჯღასაქას ღინქ ოქქიანთაქ ლამ ჲოქქი ღთიქ, ირქ აქამა-ნნეროქ ლთორიქ ლერაქოქ თარქერქომ ჲ სრამ მნაგად მამაქეგ:

ოქჲსაღსაქი ღესეღჲს ჲარქომნსერ, ირქნქ ხანღქგნომ სნ ოქქიანთაქინ ჯორიქორი-ნნერქ ათაღაგმან:

ოქჲსაღსაქსაქს ჲორიქიქი-ქს ოქქიანთაქი ხათაქქინ ხამნამათაქარ სნღ იქ ჲქქარ ქღქადქ, ირქ ჯორიქორიქნღ ღერაღანგომ ჲ 6000 მსთორქ:

ოღსქსიქს ამნსარქარნსაქ-ასათ ჲქოქოქიასქან

პირობების ერთობლიობა.
ორიენტაცია სივრცეში
ადგილმდებარეობის გარკვევა.

ოროგენეზის მთების წარმოშობის პროცესი.

ორონომია ცოდნის სისტემა დედამიწის ზედაპირის რელიეფსა და მის წარმოშობაზე.

პალეოგეოგრაფია მეცნიერება, რომელიც იკვლევს დედამიწის გეოგრაფიული გარსისა და მისი შემადგენელი ლანდშაფტის განვითარების კანონზომიერებებს.

პალეოგეომორფოლოგია გეომორფოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს წარსული გეოლოგიური ეპოქების რელიეფს

პალეოლითი ქვის ხანის ყველაზე ხანგრძლივი და ძველი პერიოდი. პალეოლითი იწყება დაახლოებით 2-2,5 მლნ. წლის

აყაყანანსერის მქადასნოქოინ:
ყიღსნიღნიჟს` თარაბოქოინს მსე ცინსქლი თსეიჟი აყარციმ:

ორიფსსსჟს` ლსნსერი ათაღაღმანს ციბრღსოაღ:

ორისოსს` ცისსეიჟიჟი ხამასქარც სრსერი მასქსსოქოქი ნსეიჟსჟი ს სრას ბაღმანს მასსინ:

ღასსნიასსარჯაფინიჟინს` ცისოქოქოინს, ირნს იოსონსასსიბოინს ს სრსერი ასჟასრხაღრასქანს ჟოღანსჟი ს ირას რაოღაიჟიჯ ლანოღაჟოთი ცარცაღმანს ირინსაჯაჟოქოქოინსსერი:

ღასსნიფსნიღნიღნიღნიღნი` ცსნიბიჟიღიღიჟიჟი რასჟინს, ირნს იოსონსასსიბოინს ს ასნსესაქი სრსერასანსასქანს იარასჟიღასნსერი ნსეიჟსჟი:

ღასსნიღნი` იარჟი იარჟი ამანსასსერიქარასოს ს ხინს ჟიღასნ:
ღასსნიღნიჟიღ სსსასქს ს მნიოსაქიბოიასსეს 2-2,5 მს სარჟი

ნინ.

პალეორელიეფი დედამიწის
ზედაპირის გარდასული
გეოლოგიური ეპოქების
რელიეფი.

პალინოლოგია ბოტანიკისა და
პალეობოტანიკის დარგი,
რომელიც სწავლობს
მცენარეების მტვერსა და
სპორებს.

პარაზიტი მცირე ზომის ცხოველი,
იკვებება მასპინძლის ხარჯზე.

პელიტიზაცია თიხოვანი ქერქის
შექმნა ქიმიური გამოფიტვის
შედეგად.

პესტიციდები ქიმიური საწამლა-
ვების ზოგადი სახელწოდება,
რომელის გამოიყენება
სოფლის მეურნეობაში.

პიკი მთის წანვეტებული
მწვერვალი.

პლაჟი ზღვის, მდინარის, ტბის
სანაპირო ზონის წყალზედა
ნაწილი.

პლაჟის კარიერი პლაჟის უბანი,
საიდანაც ნატანი სისტემატურად

ათად:

რუსენიზაცია` ტრეკის
მასკერსიოქის ანგეაქი
ტრეკარანასკან
ჟარაჯრანსტრეკი ნექსეჟ:

რუსინილიცია`
ქოსაქანსიოქანსი
აქსტრეოსაქანსიოქანსი რაქინ,
ორსი იოსინსაქიოქანსი ქოსტრეკის
ქიოქინსი სი აქიორსტრეკ:

საქსანსი` ქიოქრე ქაქსი
ქსენჟანსი, სინქიოქანსი ქიოქრექსი
ქაქსი:

რუსინილიცია` ქაქსიქინსი ქსტრეკის
ათაქსანსიოქანსი
ქაქსიქანსი ქსტრეკის:

რუსინილიცია` ქსტრეკის
ქსტრეკის რუსინილიცია
ქსტრეკის რუსინილიცია
ქსტრეკის რუსინილიცია

რუსინილიცია` ქსტრეკის რუსინილიცია

რუსინილიცია` ბიქსი, გესტი, ქსტრეკის
აქსტრეკის რუსინილიცია

რუსინილიცია` ქსტრეკის
რუსინილიცია, რუსინილიცია

და დიდი რაოდენობით ამოიღება, როგორც საშენი მასალა.

პლატო მაღალი, ბრტყელი ან ტალღოვანი ვაკე, რომელიც განლაგებულია თითქმის ერთ დონეზე და მკაფიოდ გამოხატული კალთებით გამოყოფილია მიმდებარე სივრცისაგან.

პოპულაცია გარკვეულ ტერიტორიაზე გავრცელებული ერთი სახეობის ინდივიდთა ერთობლიობა.

პოპულაციის რიცხოვნება პოპულაციაში ზრდასრულ ინდივიდთა რაოდენობა.

პოპულაციური აფეთქება რომელიმე ინდივიდის ან სახეობის მკვეთრი რიცხოვობრივი ზრდა.

პროდუცენტები მცენარეები, რომლებიც არაორგანული ნივთიერებებიდან წარმოქმნიან ორგანულს.

პულპა ქანის ფხვიერი მასალის

აყარქერაყარ ს მნბ
ქანსაკიოქამრ ნასიქადჰ ლ
ხანსქიქმ, ირყეს ჰქსანსიოქ:
ქანქრქსქსქსქსქს ` ქარბრ, ხარქ
ქსან აქქქსადს ხარქსადქარქ,
იქრ ქსანსქიქმ ლს ქრქს ლიქს
ქსანსარქსქსქს ქქრ, ს ხსიქს
არქსანსარქსქსქს ქსანქსქსქს
სიქსანქსანსიქს ლ ქქქსქს
სარსადქქს:

ქიქქქქსქსქსქს ` სიქს
ქსანსქსქსანს სარსადქ
ქქსქსქსქსქს, ქქსსიქს ქსქსქსქს
ქსქსქსქს სქსანსქსქსქს
ხანსარქსიქს:

ქიქქქქსქსქსქსქსქსქს `
სიქსიქსქსქსქსქსიქს ქსქსანს
ანსანსქსქსქს ქსანსქს:

ქიქქქქსქსქსქსქსქს `
იქსქს ანსანსიქს ქსან სქსანსქს
ქსქსქსანსანსქს ქსიქსიქს ად:

ქიქქქქსქსქსქსქსქს ` ქიქსქს,
იქსიქს ანსიქსანსანსანს სიქსქსქსქს
სიქსქსქსქს ლს სიქსანსანსანს
სიქსქსქს:

ქიქსქს ` ასარქს ქსქსიქს სიქსქს

მისი მოძრაობის

საწინააღმდეგოდ.

რეზერვატი ბუნებრივად დაცული ტერიტორიაა შეკვეთილი რეჟიმით.

რეკრეაცია ჯანმრთელობის და შრომისუნარიანობის აღდგენა ბუნების წიაღში ან ტურისტული მოგზაურობის დროს.

რეკულტივაცია ნიადაგების ნაყოფიერების და მცენარეული საფარის ხელოვნური აღდგენა.

რელაქსაცია დაძაბულობის შემცირება, შესუსტება.

რელიეფის ასაკი რელიეფის ან მისი ცალკეული ფორმების წარმოშობის მომენტიდან გასული დრო.

რელიეფის რუკები ასახავენ დედამიწის ზედაპირის ხმელეთისა და ზღვის ფსკერის, აგრეთვე სხვა ციური სხეულების ზედაპირების მოყვანილობას.

რიფი ზღვის ფსკერის წყალზედა

ნრა ჯარქმან ხასკათას
ნიღიქუქამქ:

ნიზნქ-ქას` ქნასკან,
აყახყანქსაბ თარაბქ`
აყათქქრქსაბ ნქქქნიქ:

ნიხყრქსაქსქა` ათიიქიქქან ს
აქქსათიწსაქიქქან
ქქერასკანქნიიქ ქნიქქან ქრქიიქ
სკამ ქრთსაქრქასკან ქანსაყ-
არქიიქიქქან ქამანსაქ:

ნიხყნიქსქაქსქა` ხიიქ
ქქერქსათქიქქან ს ქთისასკან
ბაბქიქქქ არქესთასკან
ქქერასკანქნიიქ:

ნიხსაქსაქსქა` ქარქსაბთქქან
ქთიქსაქნიიქ, სქსაქსაქნიიქ:

ნიხსქსქ სარქქ` ნქქქსქქ სკან
ნრა ათანბქნ ბსქრქ ბაქმან
აყახიქგ აწსაბ ქამანსაქ:

ნიხსქსქ ქარსქსქსქ` ართს-
ქიიქნიიქ ხწ სქრქქ მასქქერსიქქქ
ქსამაქქ ს ბიქქი ხათასქქ, სას
აყქ სქრქსაქქნ მარქქინქნქრქ
მასქქერსიქქსქრქქ სკაქმქსაბქქ:

სიიქ` ბიქქი ხათასქქ ქქერქქ

ან წყალქვეშა მკვეთრი
ამაღლება წყალმარჩხ
ადგილებში, რომელიც
აფერხებს ნაოსნობას.

რკინიანი წყლები წყლები რკი-
ნის გაზრდილი შემცველობით.

რკინის ბაქტერიები ბაქტერიები,
რომლებიც უანგავენ რკინის
ქვეყანვის მარილებს.

სამეურნეო - სასმელი წყლები
ბუნებრივი წყლები, რომლებიც
გამოიყენება სასმელად და
სამეურნეო წყალმომარაგები-
სათვის.

სამკურნალო წყლები
სამკურნალო თვისებების
ბუნებრივი წყლები.

სანაპირო სასაზღვრო ზოლი
ხმელეთსა და ზღვას შორის

სანაპირო ზონა მოიცავს სამ
გეომორფოლოგიურ
ელემენტს: ნაპირს, წყალქვეშა
ფერდობს და პლაჟს.

სანაპირო ხაზი ხმელეთთან
შეხების გასწვრივ მრავალ-
წლიური საშუალო ზღვის დონე.

კამ სთორეჟუა ჟმწაჟარ ბა-
ნბათ თთქერიომ, ჰნჯრ ჰთჯრნოთ-
თთომ ჰ ნაქადნაგთოქონრ:

ზრწაბაბაზრ ღრზრ` ჳრზრ`
ზრქაჟრ ათათ აჟარო-
ნასქოქამრ:

ზრწაბაბრ შაზრზრ`
მანრზრ, ირინჟ ოჟრრგნომ
ზნ ზრქაჟრ ზრქოჟრრრ
აჟრრ:

ზრზრზრზრ` ჰზრზრ
რნასქან ჳრზრ, ირინჟ
ოჟრრგნომ ჰნ ჰმზრ
სთნთნასქან ჳრამათასქარა-
რმან ჰამარ:

ზრზრზრ ჳრზრ`
ჰრსქოქონზრრრ
რნასქან
ჳრზრ:

აბ` სახმანაჟრ
გთრ გამარჟ
ს ბოქრ მრგ:

აბაბაბა ჳრზრ`
რრრ ზრქარანაბსარანასქან
თარრრ`
აჟ, სთორეჟუა ლანგ
ს
ლთაჟ:

აბაბაბა ჳრზრ`
გამარჟ
ჰნ
ჳრქაჟრ
რადამაჟ
მრგ
ბოქრ
მასქარრ:

სევრეგაცია ყინულის სუფთა კრისტალების წარმოშობა ტენიანი და წყლით გაჯერებული ქანების გაყინვით.

სეისმოგრაფი ხელსაწყო, რომლის საშუალებითაც ხდება მიწისძვრებით გამოწვეული რყევის ჩანერა.

სეისმოლოგია გეოფიზიკის დარგი, რომელიც სწავლობს მიწისძვრებს და მასთან დაკავშირებულ მოვლენებს.

სეისმური მენყერი წარმოიშობა მიწისძვრის შედეგად.

სეისმურობა განსაზღვრული ინტენსივობის მიწისძვრის შესაძლებლობა და პერიოდულობა.

სელენომორფოლოგია მეცნიერება მთვარის ზედაპირის რელიეფის შესახებ.

სერი ვინრო, გაჭიმული, ამალღებული რელიეფი ან ბორცვების ჯაჭვისებური მწკრივი.

სეტყვა წლის თბილი პერიოდის

სეფრეგაცია` სათეი მარტირ ქორტენტი ათაჯაგიონ ჯონაპლ კამ ჯრიპ ხაჯეგაბ აყარნტი სათჯეტიც:

სეფსტირეფ` ზეკრაჯარბერიპ ხაროცკაბ ზეკრასკელიხ თათანთონტირ აპლიმათიხ ცრანგმან სარე:

სეფსტილირეფ` გეოქიქიკაყი რაბინ, ირნ თითონააჰრიონ ზ ზეკრაჯარბერი ს ირანგ ხესო კაყკაბ ზესოქონტირ:

სეფსტირეფ სილა` ათაჯანთონ ზ ზეკრაჯარბი ხესოსანტი:

სეფსტირეფი-ბიზი` სახმანკაბ ჰინსენაჰლიქიან ზეკრაჯარბი ხინარაჰლიქიონ ს აყარეერასანოქიონ:

სელესტირიზილირეფ` გითოქიონ ლისანი მასკესოქიხი ნელიქეჰი მასჰინ:

სეფრეგია` ნეჰ, ბკკაბ, კლერეკიყა, რარბრაჰიხი ნელიქეჰ კამ რიონტირ ჯიქაყაბს ჯარე:

სეფრეგია` თარკა თარე ბამა-

მყარი ნალექი, რომელიც მოდის ციხულის არათანაბარი ფორმის პატარა ნაწილაკებით, ზომით 5-დან 55 მმ-მდე.

სიმკვრივე ქანის მასის მყარი ნაწილაკების შეფარდება მის მოცულობასთან.

სპელეოგენეზისი კარსტული მღვიმეების ჩამოყალიბების კანონზომიერებათა დასაბუთება.

სპელეოკლიმატი მღვიმეების კლიმატი.

სპელეომორფოლოგია მღვიმეების მორფოლოგია.

სტალაგმიტი კარსტული მღვიმის ფსკერზე კონუსისებურ სვეტად აღმართული წარმონაქმნი.

სტალაგმატი სტალაქტიტისა და სტალაგმიტის შეერთებით მიღებული კოლონა.

სტალაქტიტი კარსტული მღვიმის ჭერიდან ჩამოზრდილ-

ნასკლა აქნა თეთომანერ, որე თეთომ ზ სათეც ანხამაზაქი ღს იონსეგიო ქიოქიქ 5-იქ მინსჯ 55 მამ-ანთე მასანიქსნეროქ:

საქიქი აქნა მასანიქსნერქ ხარაქერასეიქოქონერ ირა ღაქაქიქნ:

საქიქი სარათაქინ ქარანღაქინერქ ღსაქიქონან იქინაზაქიქოქონანსნერქ ხინსაქიქონამ:

საქიქი ქარანღაქინერქ სქინან:

საქიქი ქარანღაქინერქ ღსარანთოქონერ:

საქიქი სარათაქინ ქარანღაქინერქ ხათასქინ ხითანქანსათქაღქაქინ, აქონსაღს, სინსაღს ქოქაგონანერ:

საქიქი აქიქაქარერქ ს ქოქარერქ მქაგოქოქამქ სითაგაღ აქონსაჯარ:

საქიქი ხითანქანსათქაღქაქინ ქოქაგონანერ,

ჩამოგრძელებული სხვადასხვა ფორმის ნალვენთი.

სტიქიური უბედურება დამანგრეველი ბუნებრივი მოვლენა, რომელიც იწვევს ადამიანის მსხვერპლს და მოაქვს დიდი მატერიალური ზარალი.

სუსპენზია ქანის მექანიკური წვრილი ნაწილაკები წყალში.

ტაიგა ამერიკისა და ევრაზიის ჩრდილოეთი ნაწილი, სადაც ფართო ზოლადაა გადაჭიმული მარადმწვანე წიწვიანი ტყეები.

ტაფობი სხვადასხვა წარმოშობის განსხვავებული მორფოლოგიისა და სიდიდის ბრტყელძირიანი ჩადაბლება.

ტერასა ხეობებში, ტბებისა და ზღვების სანაპიროებზე არსებული ბუნებრივი საფეხურები, რომლებსაც გააჩნიათ ბაქანი.

ტექნოსფერო დედამიწის ქერქის

ორივე სათვალეცკასკნერქი, ქაოიოკასკადს, ზოყერქი ს აყლ თესუოდ კასქაქიომ სს ქარაყერქი ათასათაუნსერქიგ:

სარწმუნო სარწმუნო` რწიოქყანს აკლერქიჲ სერსიოქო, ირდ მაროქკასქინ კიხსერქი აყასოდანო ს იათინიომ ს რერიომ სიოიოქასკანს მსბ კწასა:

სამსახურის` აყარქი მსქასანსქისკანს მანარ მასანსქისსერ ჳრქი მსფ:

სამსახური` ამსერქისკასქი ს სქერასსქასქი ხიოიასქასქინ მასა, ირსთელ ქასწ ჳერსიოდ ჳკდკად სს მკუსათაყასარ ყიკუსათსერს ანსთათინსერ:

სარერე ზაკმანს, თარერე ჳსარწანსიოქყამრ ს მსბიოქყამრ თასყასკ ხიამყოდ **ჩჳყასოჳ**:

სასარწმუნო` ხიოქისინსერსიომ, ქდერქი ს ზიკლერქი ასყინს კიოიოქიონს იონსსყო რწასკანს ასანოქიოქინსერ, ირწინჳ იონსსს ხაროქასკ:

სსსსსსსსსს` სერკრასკლესქი კიოიქი,

ტორვის წყლები ჭაობიანი ტორვის წყალი.

უბე ოკეანის (ზღვის) ნაწილი, რომელიც შეჭრილია სიღრმეში ხმელეთისაკენ.

უდაბნო ლანდშაფტის ზონალური ტიპი ძლიერ მეჩხერი და გაღარიბებული ფიტოცენოზებით.

ულელტეხილი ქედის ან მთის მასივის გადასასვლელად მოხერხებული, ყველაზე დაბალი ადგილი.

ფენოლოგია მეცნიერების დარგი, რომელიც შეისწავლის ბუნების სხვადასხვა მოვლენის სეზონურ ცვალებადობას.

ფიზიკური გეოგრაფია გეოგრაფიული მეცნიერების სისტემა, რომელიც კომპლექსურად იკვლევს დედამიწის გეოგრაფიულ გარსს.

ფიზიოგრაფია მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის დედამიწის ზედაპირის სამ მთავარ ფიზიკურ დანაყოფს -

სირწაპჩის ღრწი - დახდაყინ სოიქი ჳრწრ:

სირწ - ოქქიანსოიქი (ბოქი) მას, ირქ ხოიოქოქამქ მსობქ სქამაქი მსქ:

სსსოოს - ქანოქაქიქი კინსაქ სოსასქ, სრქიქ ჳოქ ს ბაქრახსოქ ჳიოქიქ ჳრქანსსრ, აოქრასო ქიოიოქსოქსოქსოქ:

სსსსსსსს - ჳსოიანოქოქან ქან ქსოიანქიქ კანქქანს ანსქსოქოქ ხამარ ხარმარ, ამსსიქგ გადრ ქსარ:

სსსსსსსს - კიოიოქოქან კიოქ, ირს ოსოიანსასიქოქმქ სქოიოქოქან სოქსრ სრსოქოქსრქ სსქოიანქიქ ქიქიქიქასქანსოქოქიქ:

სსსსსსსს - აქიარქიარქასქან კიოიოქოქან ხამასქარქ, ირქ ხამასქოქოქანსიქიქიქ ოსოიანსასიქოქმქ სრქიქ აქიარქიარქასქან ოარანსქ:

სსსსსსსს - კიოიოქოქიქ, ირს ოსოიანსასიქოქმქ სრქიქ მასქსრსოქიქ სრქს ხიქმასქან ქიქიქასქან მქასქიქიქსრქ -

ხმელეთს, ატმოსფეროსა და
ოკეანეებს.

ფლატე ფერდობის გაშიშვლე-
ბული უბანი მცენარეული და
ნიადაგის საფარის გარეშე.

ქანი მინერალის ბუნებრივი
აგრეგატი მეტნაკლებად
მუდმივი მინერალოგიური და
ქიმიური შემადგენლობით.

ქანის სტრუქტურა ქანის წყობის
თავისებურება.

ქარბორბალა ქარბორბალა,
რომელიც მოძრაობს ქვემოლან
ზემოთ.

ქარის ძალა (ქარის სიჩქარე)
ქარის სიჩქარე გამოსახული
ბალებში.

ქელი ხაზობრივად გადაჭიმული
რელიეფის ფორმა, ურთიერთ-
საწინააღმდეგოდ დახრილი
ფერდობებით.

ქვეყნის ნაწილები დედამიწის
ხმელეთის ისტორიულად
ჩამოყალიბებული რეგიონები,
რომლებიც მოიცავენ

გამაჟრ, მწიფიერობა და
იქსტანტისებრ:

ხას-ჩახ, ჩარაფ `ლანდერტი
ქრახი მერს თეთამასა `ათანგ
რუსასკან და ხილახინ
ბადსიქიქი:

აღარ ` ხანჟახინ რნასკან
აგრეგატი აქელ კამ აქასკან
მუსასკან ხანჟაღჩითასკან და
ქიქასკან რაღაღიქიქამ:

აღარჩი ყანჩი-ჭაჭა `
აქარჩი კაღმითქან
ქორახასტიქიქონ:

სირყასკი ` ხილ, იქრ
ჯარქიქონ ზ ნერქსიქი ქერს:

**ჭასჩი ჩიჭ, ჭასჩი არაჭი-
ჩიჭი** ` ქამილ არაჭიქიქონ-
ინრ ` არითახაქიქონ რაქიქიქი:

ლნ-საჯრ ` გბიქ ბღკად
ნქიქსიქი ბს, ქიქსაღარბაქარ
ხასკათასქიქონ ლანდერტიქიქი:

ნერყასასნ ` ნერყაღჩი
გამაჟრ აქათმასკანორენ
ბსაქიქიქონ თარაბაჯრქანსინქი,
იქონჟ რნღიქიქონ ზს მაქიქგ-

რომელიც წარმოიშობა მეტწილად ჭარბი წვიმებისა და ინტენსიური თოვლდნობის პირობებში.

ღვარცოფის კერა ღვარცოფის აუზის ნაწილი, რომელშიც მიმდინარეობს მყარი თვაზის ფორმირება.

ღია ზღვა ზღვა სანაპირო ზონის იქით.

ღია ნაპრალები ნაპრალები ღია კედლებით.

ღორღი თხვიერი, მსხვილნატე-ხოვანი, თითქმის დაუმუშავებელი ქანი.

ღრმა ზღვა ზღვა, რომელშიც ქარის ტალღების გავრცელება არ შეიზღუდება მისი სიღრმით.

ღრმული ტექტონიკური წარმოშობის ჩადაბლება.

ყელი სრუტე, რომელიც აერთებს უბეს ან შიდა ზღვას გარე ზღვასთან.

ყინული წყალი კრისტალურ მდგომარეობაში.

ჟაჟჟაჟიჯ ნიბიქ, კარდასოს, რაქსკან მნბ არაგვიქჟან გეჩაჟიქნ, გეჩააგანგქადაჟიქნ ხიუპ:

სხლსაქი ოღას ` სელაქი აქაგანსი მას, ირიმ რნჭანთიმ ლეჩინუ ჭაგაჟიქნ ღსაქიორიმრ:

სას თიქ ` ბიქრ აქიამერბ გითიუგ აჟნ კიოქმ:

სას ღსრქსრ ` ღსრქსრ რაგ აქათსეროქ:

სიჩღ ` ქიქრიონ, ქიჯიორაქსკიორ, ხამარქა ანმღასქ აქაქარ:

სირღ თიქ ` ბიქ, ირიმ ქამო აქიქსნერქ თარაბოიმრ ქი სახმანსაქასქქიმ სრე ქიორიქჟამრ:

ფიშირსაქ ` თსსკთინიქს ბაგამან ქიქსაბქ:

ღირსანიჭ ` ნსრიუგ, ირღ მქიქიორიმ ლეჩიორღ კამ სსრქინ ბიქრ არითაქინ ბიქი ხსთ:

სსანიჩჭს ` ჟიორღ რიორსეაჟიქნ ქიქსაქიმ:

ტბაში (წყალსაცავში) შერთვის ადგილი.

შტორმი ხანგრძლივი, ძალიან ძლიერი ქარი, 20-25 მ/წმ (72-90 კმ/სთ) სიჩქარით. იწვევს ძლიერ დელვას ზღვაზე.

შუამდინარეთი მეგობლად მდებარე ორ მდინარეს შორის მოთავსებული ტერიტორია.

ჩამონაშალი ღორღის გროვები ფერღობების ძირის გასწვრივ.

ჩამქრალი ვულკანი ვულკანი, რომელიც მოკლებულია აქტიურობის ნიშნებს.

ჩანჩქერი წყლის ვარდნა მდინარის კალაპოტში შვეული ან ციცაბო საფეხურიდან.

ცივი წყლები წყლები ტემპერატურით 4 გრადუსიდან 20 გრადუსამდე.

ციკლონი მსხვილმასშტაბიანი, გრიგალისებური ხასიათის ატმოსფერული მოძრაობა, რომელიც დაკავშირებულია დაბალ ატმოსფერულ წნევასთან.

ქლიმ (ვრამწარომ) მიხაგმანს სთქ:

ჯსიღს` ერქარათს, ჯათ იძქე ქამი, 20-25 მ / ქ (72-90 სმ / ძ) არაგოიქამ: ათაჯაგნიომ ლ ხგირ ხიღიომსთერ ბიქიომ:

შხღაგსჳ` ხარისანოიქამრ გინქიღ ერქიო გესთერქ მიჯს გინქიღ თარაბქ:

ფლქაძქ` მანრახაძერქ კიოქთერ ქანჯერქ სათიოთიქ ერქაქანქიქ:

ჯასგაძ ჯრამიხ` ხრარქიქ, ირღ გიორქ ლ ასქიქიქ ხასქანქიჯსთერქგ:

ღრქსქ` გესთი აქან ხასქაბღ, ირსთქ ჟიორქ რარბოქიონქგ ლ ჟაქიქიომ` იოღიახაქაქ კამ გათიქაქი ასთიქანქგ:

სამიღ ღრწრ` ჟრქ 4 ასთიქანქგ მიხჯს 20 ასთიქანს გერამ-სთიქანსიქ:

მხქლის` ქაქანამასუთაქ, ქიოქორქანმანს მქნიოქოქთაქიქნ ჯარქიომ, ირღ კააქქაბ ლ მქნიოქოქთაქიქნ გაბრ დნჯმანს ხსთ:

წყალსადინარი კალაპოტში
დენადი წყალი (რუ, ნაკადული
და სხვა).

წყალსაზომი ხელსაწყო, რომე-
ლიც გვიჩვენებს გამდინარე
წყლის რაოდენობას მოცემულ
კონტურში.

წყალსატევი წყლის დაგროვება
ხელოვნურ ან ბუნებრივ
ქვაბულში.

წყალსაცავი ხელოვნური წყალ-
სატევი, რომელიც წარმოი-
ქმნება მდინარის ხეობაში
კაშხლის აგების შედეგად.

წყალშემკრები აუზი ფართობი,
საიდანაც ზედაპირული და
მინისქვეშა წყლები ჩაედინება
მდინარეში, ტბაში ან ზღვაში.

წყარო მინისქვეშა წყლის
კონცენტრირებული ბუნებრივი
გამოსავალი უშუალოდ მინის
ზედაპირზე ან წყლის ქვეშ.

წყაროს ჭაობი წარმოიშობა და
იკვებება ატმოსფერული და
წყაროს წყლებით.

წყვეტილი მდინარე მდინარე,

ՋՐԻ ՀՈՍՔ՝ հունով հոսող ջուր
(առու, առվակ և այլն)

ՋՐԱՉԱՓ՝ սարք, որը ցույց է տա-
լիս հոսող ջրի քանակը տվյալ
կոնտուրում:

ՋՐԱՄԲԱՐ՝ ջրի կուտակում
արհեստական կամ բնական
հովտափոս:

ՌԵՋԵՐՎՈՒՄ՝ արհեստական
ջրամբար, որն առաջանում է
գետահովտում ամբարտակի
կառուցման հետևանքով:

ՋՐԱՀԱՎԱՔ ԱՎԱԶԱՆ՝ տարածք,
որտեղից մակերեսային և
ստորերկրյա ջրերը թափվում են
գետը, լիճը կամ ծովը:

ԱՐԲՅՈՒՐ՝ ստորգետնյա ջրի
կենտրոնացված բնական ելք
անմիջապես հողի մակերևույթի
վրա կամ ջրի տակ:

ԱՐԲՅՈՒՐԻ ՃԱՀԻՃ՝ առաջանում
է և սնուցվում մթնոլորտային և
աղբյուրի ջրերով:

ԸՆԴՀԱՏՎՈՂ ԳԵՏ՝ գետ, որի

რომლის კალაპოტის გასწვრივ ერთმანეთს ენაცვლება მონაკვეთები ზედაპირული და მიწისქვეშა დინებებით.

წყლის აერაცია წყლის უანგზადით გამდიდრების პროცესი.

წყლის ბაქტერიოლოგიური ანალიზი წყალში ბაქტერიების რაოდენობის განსაზღვრა.

წყლის ბიოლოგიური ანალიზი წყალში მცენარეული და ცხოველური მიკროორგანიზმების რაოდენობის განსაზღვრა.

წყლის გემო წყლის თვისება, რომელიც დამოკიდებულია მასში გახსნილ მარილებსა და აირებზე.

წყლის რესურსები მიწისზედა და მიწისქვეშა წყლების რაოდენობა.

წყლის სიმკვრივე წყლის მასა, რომელიც იმყოფება მისი ერთეულის მოცულობაში.

წყლის ტუტეანობა წყლის თვისება, განპირობებული მასში

ტერკაქსიდი ჰერარ და ფიქსარქინიომ ხატიქადნეტ ქტეცტინუა ს ათორცტინუა ხიუქტეტიქ:

ღრი ატრუაქრ ` ვრქ ოქქადნტიქ ხარუთუაგმან აუოცტუ:

ღრი შუსრტაფუსაქუს ჰესაღისიშ ` ვრქ მტე მანრტნტრქ უანსაქქ იოოტიომ:

ღრი ზესსაფუსაქუს ჰესაღისიშ ` ვრქ მტე რიუსაქსან ს ქსნოქანსაქსან მქსოოოცანქქმნტრქ ოქქ იოოტიომ:

ღრი ჰუს ` ვრქ ხასტიქოქოინ, იო ქაქსქად ჟრანტიომ ტიოქად აოქრქც ს ცაქტრქც:

ღრუაქრ იტსოიქრუსტრ ` ქტეცტინუა ს ათორცტინუა ვრტრქ უანსაქქ:

ღრი ზსოიქოქოინ ` ვრქ ცანცქად, იო აუაროინსაქტიომ ჟრ მქაქოქრქ ოაქსაქტიომ:

ღრი ჰრუსაქსინიქოქოინ ` ვრქ ხასტიქოქოინ ` აუაქმანსაქტიომ

სუსტი მუავეების ანიონების
არსებობით.

ჭაბურღილი ბურღვით შესრუ-
ლებული ვერტიკალური სამთო
ნამუშევარი.

ჭალა მდინარის კალაპოტის
მომიჯნავე ვაკე ზედაპირის მონე
ადგილი, რომელიც დიდი
წყალდიდობისას ან
წყალმოვარდნისას იტბორება

ჭაობის მცენარეულობა მცენა-
რეთა ერთობლიობა განვითა-
რებული ჭარბტენიან ნიადა-
გებზე.

ჭაობის წყლები ჭაობიან ნალე-
ქებთან დაკავშირებული
წყლები.

ჭორომი მდინარის კალაპოტის
თხელწყლიანი, ქვიანი ან
კულღოვანი უბანი.

ხეობა მდინარის ეროზიული
მოქმედების შედეგად
გამომუშავებული რელიეფის

რქაბ ნრანთომ ჟოიქ ჟჟონსერი
ანსიონსერი ათსკაიოქოამქ
ՀՈՐԱՏԱՆՑՔ՝ հանքափորլաճք,
որ կատարվում է հորատման
հաստոցներով ու հորատման
տեղակայանքներով ուղղա-
հայաց հանքարդյունա-
բերական աշխատանքով:

ԳԵՏԱՀՈՎԻՏ՝ հարթավայր, որի
միջով հոսում է առնվազն մեկ
գետ: Գետի վարարման
շրջանում գետահովիտը
ամբողջովին կամ մասամբ
ողողվում է գետաջրով:

**ՃԱՀՃԱՅԻՆ ԲՈՒՄԱԿԱ-
ՆՈՒԹՅՈՒՆ**՝ բույսերի միա-
სնություն՝ զարգացած ճահճա-
խոնավ հողերի վրա:

ՃԱՀՃԱՅԻՆ ՋՐԵՐ՝ ճահճոտ
նստվածքների հետ կապված
ջրեր:

ՀՈՐՁԱՆՈՒՏ, ԲՈՒՌՆ ՍԱՀԱՆՔ՝
գետի հունի ծանծաղ, քարոտ
կամ ժայռոտ տեղամաս:

ՀՈՎԻՏ՝ ուլիւնֆի երկայնաձիգ,
իջվածքային ձև՝ առաջացած
գետի քայքայիչ գործունեության

ნაგრძელებული უარყოფითი ფორმა, რომლის ძირი ნაწილობრივ მდინარის კალაპოტს უკავია.

ჰაერის ტენიანობა ჰაერში წყლის ორთქლის შემცველობა.

ჰავა ამა თუ იმ ადგილისათვის დამახასიათებელი მეტეოროლოგიური ელემენტების ერთობლიობა.

ჰელოფიტები ჭაობის მცენარეები.

ჰიბრიდიზაცია ორი ან რამდენიმე სახეობის განსხვავებული მემკვიდრეობითი ნიშან-თვისებების მქონე ფორმების შეჯვარება.

ჰიდრობიონტი ორგანიზმები, რომლებიც ცხოვრობენ წყალში.

ჰიდროგეოლოგია მეცნიერება მიწისქვეშა წყლების შესახებ.

ჰიდროგეოქიმია მეცნიერება ქიმიური ელემენტებისა და მათი შენაერთების მიგრაციის შესახებ ბუნებრივ წყლებში.

ს ერკრასტესი თესტონაჟინ ჟაჟათონსერჟი ხესსანჟოდ, ორჟი ხჟმჟდ ჟჟაჟესნონჟ ჟესჟი ხონჟ:

ოზი ჟონსაჟონი-ჟჟონი ` ოჟონ ჟრჟი ჟოჟოჟოჟი აჟარონსაჟოჟონი:

ჟლჟსა ` აჟა ჟამ აჟნ ჟაჟრჟინ რნოჟოჟ ოჟჟრსოჟაჟანსაჟანს ოჟარჟრჟი მჟასნოჟონი:

ჟნლჟჟსნ ` ოჟახჟი როჟსერ:

ჟიჟრჟჟაჟონი ` ჟრჟოჟ ჟამ აჟლჟი თესაჟი ოჟარჟერ ოჟათანჟასანს ხასოჟანსჟნჟეროჟ ათონსჟასანსერჟი ჟაჟაჟსერონი:

ჟიჟრჟი ` ორჟანსჟამსერ, ოროსჟ ჟროს ჟნ ააჟროს:

ჟრასერჟრასონი-ჟჟონი ` ჟჟთოჟონს ათოჟრერჟოჟა ჟრჟრჟი მასჟინ:

ჟრასერჟრასჟი ` ჟჟთოჟონს რნასანს ჟრჟროს რჟამჟასანს ოჟარჟრჟი ს ოჟრანს მჟაჟოჟონსნერჟი მჟჟრასჟაჟი

Ֆիզիკո-մաթեմատիկական նկատագրի
համալսարանի
հաստատությունների
մասին:

Ֆիզիկո-մաթեմատիկական մեცნიերება
սիտեხեբիս մոძրաობիս Ֆեսახեբ
գարե ժալեբիս Ֆեմոլմեդեբիտ.

Ֆիզիկո-մաթեմատիկական մեცნიերება
մինիսթրեվա նկլեբՖե.

Ֆիզիկո-մաթեմատիկական մեյնանիկա
նանիլո, რომელიც სწავლობს
სიտეხეების მოძრაობის
კანონებს.

Ֆիզիკո-մաթեմատიკական დედამინის
წყვეტილი ნკლიანი გარსი,
რომელიც განლაგებულია
ატმოსფეროსა და დედამინის
მყარ ქერქს (ლითოსფეროს)
შორის.

Ֆიզიკო-მაթემატიკური ნკალხმელეთა
მცენარეები.

Ֆიզიკო-მაթემატიკური մեცნიերება
ბუნեբ-
რივი նկլեբիս Ֆիզիკո-մաթեմատիკის
Ֆեսახեբ.

մասին:
ՀԻՒՐՈԳՐԱՖ՝ ջրի ծախսի
փոփոխությունների
ժամանակացույցը տարվա ուրև
ժամանակահատվածում:

ՀԻՒՐՈՂԻՏԱՄԻԿԱ՝ գիտություն
հեղուկների շարժման մասին՝
արտաքին ուժերի
ներգործությամբ:

ՀԻՒՐՈԼՈԳԻԱ՝ գիտություն
ստորգետնյա ջրերի մասին:

ՀԻՒՐՈՄԵԽԱՏԻԿԱ՝
մեխանիկայի բաժին, որն
ուսումնասիրում է հեղուկների
շարժման օրենքները:

ՋՐՈԼՈԳՏ՝ Երկրի ընդհատվող
ջրային թաղանթ, բոլոր ջրային
պաշարների ամբողջությունը,
որը տեղակայված է մթնոլորտի
և Երկրի պինդ կեղևի
(քարոլորտի) միջև:

ՀԻՒՐՈՖԻՏՏԵՐ՝ ջրացամաքային
բույսեր

ՀԻՒՐՈՔԻՄԻԱ՝ գիտություն
բնական ջրերի հիդրոքիմիայի
մասին: